

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ**

ТАЛАС АГРАРДЫК ЭКОНОМИКАЛЫК КОЛЛЕДЖИ

2023ж.

Колледждин директору

Б.Б. Алымкулов

“111201 Ветеринария” адистиги боюнча

НЕГИЗГИ КЕСИПТИК БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОГРАММАСЫ

ТАЛАС - 2023

Мазмуну

Кыскартылган сөздөр.....	3
1-бөлүм. Жалпы жоболор	4
2-бөлүм. Колдонуу жааты.....	4
3-бөлүм. Адистиктин жалпы мүнөздөмөсү.....	5
4- бөлүм. Негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу шартындагы жалпы талаптар.....	7
5- бөлүм. Негизги кесиптик билим берүү программасына карата талаптар.....	9
6- бөлүм. 111201-“Ветеринария” адистигинин окуу планы.....	15
7- бөлүм. Практикалардын программасы.....	19
8- бөлүм. Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациянын программасы.....	21
9- бөлүм. Баалоо каражаттарынын фонду.....	22
10- бөлүм. Кесиптик негизги билим берүү программасын ишке ашыруунун шарттарына карата талаптар.....	25
11- бөлүм. Окуу процессин окуу-методикалык камсыздоого талаптар.....	28
Тиркеме 1. Кызматкерлердин сапаттык тизмеси.....	31
Тиркеме 2. Образовательная программа на компетентностной основе.....	40
Тиркеме 3. Программа обучения на рабочем месте.....	63

Кыскартылган сөздөр

ТАЭК – Талас агрардык экономикалык колледжи;
МББС - Мамлекеттик билим берүү стандарты;
КОББ - кесиптик орто билим берүү;
НКББП - негизги кесиптик билим берүүнүн программасы;
ОУК - окуу-усулдук кеңеш;
КН - Окутуунун натыйжалары
ДЦ - дисциплиналардын циклы.
ЖК - жалпы компетенциялар;
КК - кесиптик компетенциялар;
КМ - кесиптик милдеттери.
ГЭН- гуманитардык экономикалык илимдер

1.1. 111201-“Ветеринария” адистиги боюнча негизги кесиптик билим берүү программасы Кыргыз Республикасынын кесиптик орто билим берүүсүнүн Мамлекеттикбилим берүү стандарты, Кыргыз Республикасынын “Билим берүү жөнүндө” мыйзамына жана Кыргыз Республикасынын билим берүү жаатындагы башка ченемдик укуктук актыларына ылайык Талас агрардык экономикалык колледждинин окутуучулары тарабынан даярдалып, педагогикалык кеңеште каралып кабыл алынган.

1.2. НКББП-да төмөнкү түшүнүктөр пайдаланылат:

- **негизги кесиптик билим берүү программасы** - максаттарды, күтүлүүчү натыйжаларды, тийиштүү адистик боюнча билим берүү процессин ишке ашыруунун мазмунун жана уюштурулушун регламенттөөчү окуу-методикалык документтердин жыйындысы
- **сабактардын цикли** - окутуунун, тарбиялоонун белгиленген максаттарына жана натыйжаларына карата белгилүү бир логикалык жыйынтыкка ээ болгон билим берүү программасынын бир бөлүгү же окуу сабактарынын жыйындысы;
- **модуль** - окутуунун, тарбиялоонун белгиленген максаттарына жана натыйжаларына карата белгилүү бир логикалык жыйынтыкка ээ болгон окуу сабактарынын бөлүгү;
- **компетенциялар** - тийиштүү тармакта кесиптик иш менен алектенүү үчүн зарыл болгон жекече сапаттардын, билимдердин, ыктардын жана көндүмдөрдүн динамикалуу комбинациясы;
- **кредит (зачеттук бирдик)** - негизги кесиптик билим берүү программасынын эмгек сыйымдуулугунун шарттуу ченеми;
- **окутуунун натыйжалары** - негизги билим берүү программасы/модулу аркылуу окутуунун жыйынтыгында алынган компетенциялар;
- **кесиптик стандарт** - ишмердүүлүгүнүн түрүнөн көз каранды болбогон, ар кандай уюмдун штатында ээлеген ордуна карата укугуна ылайык, кызматкердин квалификациясынын деңгээлинин сапатын сүрөттөгөн жана анын мазмуну жана сапатына карата айкындалган кесиптик ишмердүүлүк түрүнүн талаптарынын алкагында аныкталган негизги ченемдик документ.

1.3. НКББП Мамлекеттик билим берүү стандартын ишке ашыруу максатында даярдалды.

2- бөлүм. Колдонуу жааты

2.1. 111201 - “Ветеринария” адистиги боюнча НКББП ишке ашырууда милдеттүү болгон ченемдердин, эрежелердин жана талаптардын жыйындысын билдирет жана Кыргыз Республикасынын аймагында лицензиясы жана аккредитациясы бар, уюштуруу-укуктук формасына карабастан кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу бардык билим берүү уюмдарынын уюштуруу-методикалык документтерди иштеп чыгуусу, кесиптик орто билим берүүсүнүн негизги кесиптик билим берүү программаларын өздөштүрүүнүн сапатын баалоосу үчүн негиз болуп эсептелет.

2.2. 111201 - “Ветеринария” адистиги боюнча НКББП-нын колдонуучулары болуп төмөнкүлөр саналат:

- ушул адистик боюнча негизги кесиптик билим берүү программаларын ишке ашырууга укуктуу билим берүүнүн уюмдарынын администрациясы жана педагогикалык курамы;
- ушул адистиктеги негизги билим берүү программасын өздөштүрүү боюнча өзүнүн окуу ишин натыйжалуу ишке ашыруу үчүн жооптуу студенттер;

- кесиптик иштин тийиштүү чөйрөсүндөгү адистердин жана иш берүүчүлөрдүн бирикмелери;
- Кыргыз Республикасын билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органынын тапшырмасы боюнча негизги билим берүү программаларын иштеп чыгууну камсыз кылуучу окуу-методикалык бирикмелер жана кеңештер;
- кесиптик орто билим берүүнү каржылоону камсыз кылуучу билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдар;
- кесиптик орто билим берүү системасында мыйзамдардын сакталышын көзөмөлдөөнү камсыз кылуучу, кесиптик орто билим берүү чөйрөсүндө аккредитациялоочу жана сапатын көзөмөлдөөчү билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдары;

3- бөлүм. Адистиктин жалпы мүнөздөмөсү

3.1. 111201- “Ветеринария” адистиги боюнча НКББП өздөштүрүү формалары:

- күндүзгү;

3.2. Жалпы орто билим берүүнүн базасында күндүзгү окуу формасы боюнча кесиптик орто билим берүүнүн адистиги боюнча негизги билим берүү программасын өздөштүрүүнүн ченемдик мөөнөтү 1 жыл 10 айдан кем болбошу шарт. Ушул кесиптик билим берүү программасын негизги жалпы билим берүүнүн базасында ишке ашыруу учурунда өздөштүрүүнүн белгиленген ченемдик мөөнөтү бир жылга узартылат.

3.3. Кесиптик орто билим берүү программасына интеграцияланган жалпы орто билим берүүнүн жалпы билим берүү программасын (10 жана 11-класстар) ишке ашырууда жалпы орто билими жөнүндө документ (аттестат) берилбейт, ал эми сабактар боюнча баалар кесиптик орто билим берүү жөнүндө документке (дипломго) коюлат.

3.4. Абитуриентте окууга тапшырууда төмөнкү документтер болуусу тийиш:

- жалпы орто билими жөнүндө аттестат (түп нускасы);
- негизги жалпы билими жөнүндө күбөлүк (түп нускасы);
- паспорт же туулгандыгы тууралуу күбөлүк;
- 3 x 4 өлчөмүндөгү 6 түстүү сүрөт;

3.5. Күндүзгү жана сырттан окуу формалары боюнча, ошондой эле окутуунун ар түрдүү формалары айкалыштырылган жана аралыктан билим берүү технологиялары пайдаланылган учурда кесиптик орто билим берүүнүн НКББП өздөштүрүү мөөнөтү кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюму тарабынан күндүзгү окуу формасында, өздөштүрүүнүн белгиленген ченемдик мөөнөтүнө карата 6 айга узартылат.

ТАЭК башка адистиктер боюнча орто жана жогорку кесиптик билим алуу учурунда өтүлгөн сабактар (модульдар) жана (же) өзүнчө өздөштүрүлгөн (өткөн) практикалардын жыйынтыктарын кайра тапшырууларды өткөрүү менен тааный алат.

Кесиптик орто билим берүүнүн НКББП өздөштүрүүнүн башка ченемдик мөөнөттөрү өзүнчө ченемдик укуктук акт менен бекитилет.

3.6. Күндүзгү окуу формасы боюнча кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программаларынын эмгек сыйымдуулугу 120дан кем эмес кредитти (зачеттук бирдикти) түзөт. Бир окуу семестринин эмгек сыйымдуулугу 30дан кем эмес кредитке (зачеттук бирдикке) барабар (окуу процесси эки семестрлик болуп уюштурулган учурда).

Бир кредит (зачеттук бирдик) студенттин окуу ишинин 30 саатына

барабар (анын ичинде аудиториялык, өз алдынча иши жана аттестациянын бардык түрлөрү кирет).

Күндүзгү-сырттан (кечки) жана сырттан окуу формалары боюнча, ошондой эле окутуунун ар түрдүү формалары айкалыштырылган жана аралыктан билим берүү технологиялары пайдаланылган учурда негизги кесиптик билим берүү программасынын эмгек сыйымдуулугу окуу жылы үчүн 45 тен кем эмес кредитти (зачеттук бирдик) түзөт.

3.7. Кесиптик билим берүү жана инсанды тарбиялоо жаатында 111201 “Ветеринария” адистиги боюнча НКББП-нын максаттары:

гуманитардык, социалдык, экономикалык, математикалык, табият таануу жана ветеринардык билимдердин негиздерине даярдоо;

бүтүрүүчүгө ветеринар болуп ийгиликтүү иштөөгө, анын социалдык мобилдүүлүгүнө жана эмгек рыногундагы туруктуулугуна өбөлгө түзгөн жалпы жана кесиптик компетенцияларга ээ болгон орто кесиптик билими бар квалификациялуу адисти даярдоо

Инсанды тарбиялоо жаатындагы максат:

- максаттуулук жана уюшкандык;
- тырышчаактык жана жоопкерчилик;
- жарандык, баарлашуу жана толеранттуулук;
- жалпы маданиятты жогорулатуу.

3.8. 111201-“Ветеринария” адистигинин бүтүрүүчүлөрүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн тармактары төмөнкүлөр:

-Диагностикалык, даарылоочу жана профилактикалык иш чаралар аркылуу ветеринардык кызматтарды көрсөтүү боюнча иш- чараларды уюштуруу жана ишке ашыруу;

- мал чарба продукцияларынын санитардык сапатын аныктоо.

3.9. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн объектилери болуп төмөнкүлөр саналат (көрсөтүлөт):

- айыл чарба жана үй жаныбарлары, алардын чөйрөсү жана кармоо шарттары;
- айыл чарба продукциялары жана жаныбарлардан алынган сырьё;
- жаныбарларга арналган биологиялык, дарылык жана дезинфекциялык препараттар;
- ветеринардык приборлор, жабдуулар жана аппараттар;
- жаныбарлардын ылаңдары жана алардын алдын алуу боюнча чаралар жөнүндө маалымат;
- ветеринарияда уюштуруу жана башкаруу процесстери;
- баштапкы эмгек коллективдери.

3.10. Бүтүрүүчүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн түрлөрү:
- ветеринардык – *фельдшердик ишмердүүлүк*;
- *өндүрүштүк – технологиялык*;
- *Уюштуруучулук - башкаруучулук*.

3.11. Бүтүрүүчүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн милдеттери.

-ветеринардык фельдшердик иш:

акыркы дары-дармек каражаттарын жана биологиялык каражаттарды колдонуу менен дарылоо-профилактикалык иш-чараларды уюштуруу жана жүргүзүү;

жаныбарларды багуу, багуу жана багуу үчүн зоогигиеналык шарттарды камсыз кылууга контролдук кылуу;

өндүрүштө ташуу, союу жана коопсуздукту көзөмөлдөө;

малдын, канаттуулардын жана аарычылыктын азыктарынын санитардык сапатын

контролдоо;

жаныбарлардын жана канаттуулардын тукумун жакшыртуу боюнча иш-чараларды уюштуруу жана өткөрүү;

мал чарба имараттарындагы тоютка, сууга, абага химиялык жана микробиологиялык анализ жүргүзүү, анализдин жыйынтыгы боюнча рационду тууралоо, зоогигиеналык шарттарды жакшыртуу.

- Өндүрүштүк жана технологиялык иш-чаралар:

ветеринардык дарыканаларды дары-дармек каражаттары, биологиялык препараттар жана стимуляторлор менен камсыздоону уюштуруу;

дарыларды, биологиялык продуктыларды жана стимуляторлорду сатуу дарылоо, алдын алуу, тамактандыруу жана багуу боюнча үй жаныбарларынын ээлерине кеңеш берүү.

- уюштуруучулук жана башкаруучулук:

түзүмдүк бөлүмдүн персоналды башкаруу.

1. Орто кесиптик окуу жайыкын “Ветеринария” 111201 кесиби боюнча негизги кесиптик билим берүү программасынын толугу менен өздөштүргөн даярдалды:

- жогорку кесиптик окуу жайынын негизги окуу программасын өздөштүрүүгө;

- өзүнүн алган кесибике ылайык жогорку кесиптик окуу жайдын негизги кесиптик окуу программасын өздөштүрүүгө, ошондой эле кесибине жакын багыттагы жогорку кесиптик окуу жайлардын кыскартылган мөөнөттөгү 610001- «Ветеринария» окуу программаларын өздөштүрүүгө.

4- бөлүм. Негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу шартындагы жалпы талаптар

4.1. Кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюмдары адистик боюнча НКББП өз алдынча иштеп чыгышат. НКББП адистик боюнча тиешелүү Мамлекеттик билим берүү стандартынын, улуттук квалификациялык базанын, тармактык/сектордук квалификациялык алкактардын жана кесиптик стандарттардын (эгерде бар болсо) негизинде түзүлөт.

Кесиптик орто билим берүүнүн билим берүү программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюмдары НКББП илимдин, маданияттын, экономиканын, технологиянын жана социалдык чөйрөнүн өнүгүшүн эске алуу менен 5 жылда бир жолудан кем эмес жаңыртууга милдеттүү. билим берүүнүн сапатын камсыз кылуу боюнча сунуштарды камтыйт:

-бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын камсыз кылуу боюнча стратегияларды иштеп чыгуу;

- билим берүү программаларына мониторинг жүргүзүү, мезгил- мезгили менен рецензиялоо;

- так макулдашылган критерийлердин негизинде студенттердин билимдеринин жана ыктарынын, бүтүрүүчүлөрдүн компетенцияларынын деңгээлин баалоонун объективдүү жол-жоболорун иштеп чыгуу;

- окутуучулук курамдын сапатын жана компетенттүүлүгүн камсыз кылуу;

- бардык ишке ашырылуучу билим берүү программаларын жетиштүү ресурстар

менен камсыз кылуу, аларды натыйжалуу колдонууну, анын ичинде окуп жаткандарды сурамжылоо аркылуу контролдоо;

- өзүнүн ишин (стратегиясын) баалоо жана башка билим берүү уюмдары менен салыштыруу үчүн макулдашылган критерийлер боюнча өзүн-өзү туруктуу негизде текшерип туруу;

- коомчулукка өзүнүн ишинин натыйжалары, пландары, инновациялары жөнүндө маалымдоо.

4.2. Студенттерди жана бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын баалоо аларды учурдагы, орто аралык жана жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоону камтыйт.

Студенттерди учурдагы аттестациялоо кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу ТАЭК-нин педагогикалык кеңеш бекиткен баалоонун модулдук-рейтингдик системасынын негизинде окуу семестринин ичинде жүргүзүлөт.

Студенттерди орто аралык аттестациялоо ар бир семестрдин аягында жүргүзүлөт жана бардык сабактар боюнча семестрде учурдагы аттестациялоонун жыйынтыктары боюнча жыйынтык баалар (сынактык баалар) коюлат.

ТАЭК-де семестр ичиндеги, семестрдик аттестация “Ebilim” автоматташтырылган системасы аркылуу жүргүзүлөт.

НКББП ылайык келген этаптуу же түпкү талаптарга студенттердин жана бүтүрүүчүлөрдүн жеке жетишкендиктеринин шайкеш келишине карата студенттерди учурдагы, орто аралык аттестациялоо жана бүтүрүүчүлөрдү жыйынтыктоочу аттестациялоо үчүн билимин, билгичтигин жана ээ болгон компетенцияларынын деңгээлин баалоого мүмкүндүк берүүчү типтүү тапшырмаларды, текшерүү иштерин, модулдук тесттерди камтыган баалоо каражаттарынын базалары түзүлөт. Баалоо каражаттарынын базалары кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму тарабынан иштелип чыгат жана бекитилет.

Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациялоо Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан аныкталган тартипте жүргүзүлөт.

4.3. НКББП иштеп чыгууда кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун бүтүрүүчүлөрдүн социалдык-инсандык компетенцияларын (мисалы, социалдык өз ара аракеттенүү компетенцияларын, өзүн-өзү уюштурууну жана системалык-иш мүнөзүндөгү өз алдынча башкарууну) түзүү мүмкүнчүлүктөрү аныкталышы керек. Кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму төмөнкүлөргө милдеттүү:

- өзүнүн социалдык-маданий чөйрөсүн түзүүгө;
- инсандын ар тараптуу өнүгүүсү үчүн зарыл болгон шарттарды түзүүгө;
- студенттик өз алдынча башкарууну, студенттердин коомдук уюмдардын, спорттук жана чыгармачылык клубдардын, илимий студенттик коомдордун ишине катышуусун кошкондо, окуу процессинин социалдык-тарбиялык компонентин өнүктүрүүгө түрткү берүүгө.

4.4. Кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун негизги кесиптик билим берүү программасы студенттин тандоосу боюнча сабактардын ар бир циклинин вариативдүү бөлүгүнүн үчтөн биринен кем эмес көлөмдө сабактарды камтуусу керек.

Студенттин тандоосу боюнча сабактарды түзүүнүн тартибин кесиптик

орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун педагогикалык кеңеши белгилейт.

4.5. Кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму төмөнкүлөргө милдеттүү:

- студенттердин өзүнүн окуу программасын түзүүгө катышуусунун реалдуу мүмкүнчүлүгүн камсыз кылууга;
- негизги кесиптик билим берүү программасын түзүүдө студенттерди алардын укуктары жана милдеттери менен тааныштырууга;
- студенттер тандап алган сабактар алар үчүн милдеттүү болуп калаарын, ал эми алардын жалпы эмгек сыйымдуулугу окуу планында каралгандан кем болбошу керектигин түшүндүрүүгө.

4.6. Студенттер тандоосу боюнча окуу сабактарын өздөштүрүүгө бөлүнгөн окуу убактысынын көлөмүнүн чегинде негизги кесиптик билим программасында каралган конкреттүү сабактарды тандап алууга укуктуу.

Студенттер кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму негизги кесиптик билим берүү программасында каралган бардык тапшырмаларды белгиленген мөөнөттөрдө аткарууга милдеттүү.

Студенттер негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүүдө натыйжаларга жетишүү максатында студенттик өз алдынча башкарууну өнүктүрүүгө, коомдук уюмдардын, спорттук жана чыгармачылык клубдардын, илимий студенттик коомдордун ишине катышууга милдеттүү.

4.7. Студенттин окуу жүктөмүнүн максималдуу көлөмү аудиториялык жана класстан тышкары (өз алдынча) окуу иштеринин бардык түрлөрүн кошкондо, жумасына 45 саат өлчөмүндө белгиленет.

Күндүзгү окуу формасы үчүн жумасына аудиториялык сабактардын көлөмү адистиктин өзгөчөлүгүн эске алуу менен, ар бир окуу дисциплинасын окууга бөлүнгөн жалпы көлөмдүн 35% кеминде Мамлекеттик билим берүү стандарты тарабынан аныкталат.

Окуу сабактары боюнча өз алдынча иштөөгө бөлүнгөн сааттарга ошол окуу дисциплинасы (модуль) боюнча сынакка даярдануу үчүн каралган убакыт кирет.

Күндүзгү - сырттан (кечки) окуу формасында аудиториялык сабактардын көлөмү жумасына 16 сааттан кем болбошу керек.

Сырттан окуу формасында окутуучу менен сабак окуу мүмкүндүгү студентке жылына 150 сааттан кем эмес көлөмдө камсыз кылынуусу керек.

Окуу жылындагы эс алуу убагынын жалпы көлөмү 10 жуманы, анын ичинде кыш мезгилинде 2 жумадан кем эмести түзүүсү керек.

5- бөлүм. Негизги кесиптик билим берүү программасына карата талаптар

111201 “Ветеринария” адистиги боюнча бүтүрүүчү негизги кесиптик билим берүү программасынын максаттарына жана ушул Мамлекеттик билим берүү стандартынын 11 жана 16-пункттарында көрсөтүлгөн кесиптик иштин милдеттерине ылайык төмөнкү компетенцияларга ээ болушу керек:

а) жалпы:

1.ЖК - өз ишин уюштурууну, кесиптик милдеттерди аткаруу методун жана ыкмаларын тандоону, алардын натыйжалуулугун жана сапатын баалоону билүү;

- 2.ЖК - стандарттык жана стандарттык эмес абалдарда чечим кабыл алуу, маселелерди чечүү, жоопкерчиликти жана демилге көтөрүү;
- 3.ЖК - кесиптик милдеттерди натыйжалуу аткаруу, кесиптик жана инсандык өнүгүү үчүн зарыл болгон маалыматтарды издөө, чечмелөө жана пайдалануу;
- 4.ЖК - кесиптик ишинде маалыматтык коммуникациялык технологияларды колдонуу;
- 5.ЖК - командада иштөөнү, кесиптештер, жетекчилер жана кардарлар менен натыйжалуу баарлашууну билүү;
- 6.ЖК - команда мүчөлөрүнүн (кол алдындагы) иши жана аларды иш орунда окутуу, тапшырмаларды аткаруунун жыйынтыгы үчүн жоопкерчилик алуу;
- 7.ЖК -жеке инсандык жана кесиптик өнүгүүсүн башкаруу, кесиптик иште эмгек шарттарынын жана технологиялардын өзгөрүүсүнө адаптациялануу;
- 8.ЖК-чакан жамаат менен уюштуруу-башкаруу иштерине даяр болуу. Жалпы компетенциялардын тизмеси адистиктин профилине ылайык толукталышы мүмкүн.

б) кесиптик иштин негизги түрлөрүнө ылайык келген **кесиптик: Ветеринар-фельдшердик ишмердүүлүк:**

- 1.КК-Дарылоо жана профилактикалык иш чаралардын ар кандай түрлөрүн колдонуу;
 2. КК-Вакцинага, медикаментке жана жабдууларга эсептөөлөрдү аткаруу;
 3. КК-Календардык жана профилактикалык иш чараларды жүргүзүү; **өндүрүштүк технологиялык ишмердүүлүк:**
 4. КК- негизги жана иштетилген жүгүртмө каражаттардын эффективдүү иш жүзүнө ашыруу ;
 5. КК-Профилактикалык дарылоо иштеринин технологиясы жана уюштуруунун заманбап методикасын колдонуу;
- Уюштуруу - башкаруу ишмердүүлүгү:**
6. КК-Ветеринардык мыйзамдуулукка карата нормативдүү документтерге ылайык документтерди толтуруу;
 7. КК-Дарылоо жана профилактикалык иш чаралардын долбоорлорунун иштелмелерин,технологиялык керектуу материалдарды, жабдууларды тандап алууда нормативдик жана маалыматтык адабиятты колдоно билүү;
 8. КК-Ветеринардык иш чаралардын долбоорлорунун тапшырмаларын жана чечимдерин эсептөө техникасынын каражаттарын колдонуу;
 9. КК- Негизги техникалык - экономикалык көрсөткүчтөрдү эсептөө, өндүрүштүн натыйжалуулугун баалоо, техникалык иш чараларды аткарууда техникалык коопсуздук эрежелерин баалоо жана талдоо, айлана чөйрөнү коргоо жана экологиялык коопсуздук эрежелерин аткаруу;
 10. КК- Ветеринария чарбасынын бөлүмдөрүн башкаруу жана уюштуруу иштери;
 11. КК-Дарылоо жана профилактикалык иштерди пландоо;
 12. КК-Бекитилген учеттук, отчеттук документацияны жүргүзүү.

5.2. Күтүлүүчү натыйжалары:

КН-1.Ар кандай маалымат булактарын пайдалануу менен өзүнүн кесиптик ишмердигин

максаттарына жана милдеттерине ылайык өз алдынча уюштурат;

КН-2. Патриоттук, сабырдуулук, гуманизм жана адеп-ахлактык принциптерди кармануу менен ар кандай кырдаалдарда чечим кабыл алууга жана алар үчүн жоопкерчиликти бөлүүгө жөндөмдүү;

КН-3. Жалпы билимдердин негизинде, сергек жашоо образын карманып, айлана-чөйрөнү сыйлоо менен заманбап дүйнөгө багыт алат.

КН-4. Малдын жана канаттуулардын туруучу жайларынын санитардык-гигиеналык абалына жана асыл тукум малды өстүрүүдө ченемдик эрежелерди сактайт;

КН-5. Мал жана канаттуулар чарбаларын дезинфекциялоо, дезинсекциялоо жана дератизациялоо иштерин жүргүзөт;

КН-6. Малдарды жана канаттууларды мезгил мезгили менен ветеринардык эмдөөдөн өткөрөт;

КН-7. Малдын хирургиялык, инфекциялык, инвазиялык жана жугуштуу эмес ооруларын дарылоону камсыздайт жана акушердик жардам көрсөтүп, малды биттейт.

КН-8. Союлган малга ветеринардык көзөмөлдү жана андан алынган азыктарды экспертизадан өткөрөт;

КН-9. Майда жандыктарды дарылоону уюштурат жана айыл чарба малдарын жасалма жол менен уруктандырууну ишке ашырат.

5.3. Кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасы төмөнкү окуу циклдери үйрөнүүнү карайт:

1- блок “Сабактар (модулдар)”

1) жалпы гуманитардык цикл;

2) математикалык жана табигый илимий цикл;

3) кесиптик цикл;

4) Дене тарбия;

2- блок “Практика”

3- блок “Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация”;

Кесиптик орто билим берүү мекемеси мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарына ылайык негизги билим берүү программасын иштеп чыгат жана улуттук квалификациялык базага ылайык окутуунун натыйжаларына жетишүү үчүн жоопкерчилик тартат.

Негизги билим берүү программасынын ар бир блогуна тиешелүү болгон дисциплиналардын (модулдардын) комплекси жана алардын эмгек сыйымдуулугу орто кесиптик билим берүү мекемеси аны өнүктүрүүнүн натыйжаларына карата талаптарды эске алуу менен блок үчүн белгиленген көлөмдө улуттук квалификациялык базада каралган окутуунун натыйжаларынын комплексинин формасы өз алдынча аныктайт.

Негизги кесиптик билим берүү программасы тизмеси жана эмгек сыйымдуулугу Кыргыз Республикасынын билим берүү жана илим чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органы тарабынан аныкталуучу жалпы гуманитардык циклдин милдеттүү дисциплиналарынын аткарылышын камсыз кылууга тийиш. Бул сабактардын мазмуну жана ишке ашыруу тартиби тиешелүү адистик боюнча орто кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандартында белгиленет.

5.4. Сабактардын ар бир циклинин негизги (милдеттүү) жана тандоо бөлүктөрү бар. Тандоо бөлүгү студенттердин билимин, көндүмдөрүн жана көндүмдөрүн кеңейтүүгө же тереңдетүүгө, базалык бөлүктүн дисциплиналарынын мазмуну менен аныкталган мүмкүнчүлүктөрдү

камсыз кылууга тийиш. Тандоо бөлүгү ишке ашырылып жаткан кесиптик билим берүү программасынын өзгөчөлүктөрүнө жараша орто кесиптик билим берүү мекемеси тарабынан белгиленет.

Милдеттүү бөлүктүн көлөмү мамлекеттик аттестациянын көлөмүн эсепке албаганда, негизги билим берүү программасынын жалпы көлөмүнүн 50 пайызынан ашпоого тийиш.

Орто кесиптик билим берүү мекемеси ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдарга (алардын каалоосу боюнча) алардын психофизикалык өнүгүүсүнүн өзгөчөлүктөрүн, индивидуалдык мүмкүнчүлүктөрүн эске алуу менен негизги билим берүү программасы боюнча окуу мүмкүнчүлүгүн берүүгө жана зарыл болгон учурда өнүгүүсүнүн бузулууларын коррекциялоону жана социалдык бул адамдардын адаптацияланышы.

5.5. Адистиктин негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашырууну окутулуп жаткан дисциплинанын профилине ылайык келген базалык билими бар, илимий жана (же) илимий-методикалык ишмердүүлүк менен системалуу түрдө алектенген профессордук-окутуучулук курам камсыз кылууга тийиш.

Кесиптик циклдин педагогдору тиешелүү адистик же окуу багыты боюнча жогорку кесиптик билимге ээ болууга тийиш.

Профессионалдык циклдин мугалимдеринин сапаттык курамын баалоодо 10 жылдан ашык стажы бар өндүрүштүк кызматкерлер эске алынат.

5.6. Адистиктин НКББП ишке ашыруу ар бир студенттин негизги кесиптик билим берүү программасынын дисциплиналарынын толук тизмеси боюнча түзүлгөн маалымат базаларына жана китепканалык фонддорго жетүү мүмкүнчүлүгүн камсыз кылууга тийиш. Кесиптик орто билим берүүнүн программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун окуу программасы лабораториялык семинарларды жана практикалык көнүгүүлөрдү камтууга тийиш.

Студенттерди негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу үчүн зарыл болгон окуу адабияттары жана/же электрондук адабияттар менен камсыз кылуу стандартка ылайык келиши керек - бир студентке 0,5 нуска. Билим берүү маалымат булактары заманбап талаптарга жооп бериши керек. Окуу процессинде мыйзам актылары, ченемдик документтер, кесиптик багыттагы мезгилдүү басылмалардын материалдары колдонулушу керек.

5.7. Кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму орто билим берүүнү ишке ашыруучу билим берүү уюмунун окуу планында каралган студенттерди лабораториялык, дисциплинардык жана дисциплиналар аралык даярдоонун, практикалык даярдоонун бардык түрлөрүн камсыз кылуучу материалдык-техникалык базага ээ болууга тийиш. колдонуудагы санитардык жана өрт коопсуздугунун эрежелерине жана ченемдерине ылайык келген кесиптик билим берүү программалары. Эки сменалык сабактарды эсепке алуу менен бир окуучуга пайдалуу аянт 7 чарчы метрден кем эмес болушу керек.

Кабинет, лабораториядын тизмелери.

Кабинеттер:

социалдык-экономикалык дисциплинасы; жалпы кесиптик дисциплин, кыргыз тили, орус тили, математика жана информатика, кесиптик дисциплин. чет тили;

Лабораториялар:

- информатика и маалыматтык-коммуникациялык (компьютерлер технологиясы 1:12);

Жалпы аймактар:

- спорттук зал;
- кең профилдеги ачык стадион;
- китепкана (электрондук китепкана, интернетке кирүүчү окуу залы 1:1);
- аудитория;
- медпункт.

5.8. Бүтүрүү квалификациялык иштердин мазмунуна, көлөмүнө жана түзүмүнө талаптар Кыргыз Республикасынын Министрлер кабинети тарабынан аныкталуучу орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюмунун бүтүрүүчүлөрүн мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациялоону өткөрүүнүн тартибин эске алуу менен орто кесиптик билим берүү мекемеси тарабынан аныкталат.

1-тиркеме

**Орто кесиптик билим берүүсүнүн
негизги кесиптик билим берүү программасынын түзүмү**

Орто кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасынын түзүмү		Негизги билим берүү программасынын көлөмү жана анын кредиттердеги окуу циклдери
		1 жыл 10 ай
1-блок	I. Жалпы гуманитардык цикл II. Математикалык жана табият таануу цикли III. Кесиптик цикл	99
	Дене тарбия (көрсөтүлгөн семестрлерде жумасына 2 саат)	3-5 семестр
2-блок	Практика	15
3-блок	Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация	6
НКББП жалпы көлөмү		120

111201 -“Ветеринария ” адистигинин окуу планы

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
II	ЖАЛПЫ ГУМАНИТАРДЫК ЦИКЛ (18 кредит × 30 = 540 саат)																	
ЖГЦ.01	Кыргыз тили жана адабияты	3	90	54	30	24		36	3			1			54			
ЖГЦ.02	Орус тили	2	60	36	20	16		24	3			1			36			
ЖГЦ.03	Англис тили	2	60	36	0	36		24	3			1			36			
ЖГЦ.04	Кыргызстандын тарыхы	4	120	72	50	22		48	3			1			72			
ЖГЦ.05	Кыргызстандын географиясы	2	60	36	20	16		24	3			"БЕКТЕМИН"			36			
ЖГЦ.06	Манас таануу	2	60	36	20	16		24	4			1				36		
	бардыгы	15	450	270	140	130		180									0	
ВАРИАТИВДҮҮ БӨЛҮК (3 кредит × 30 = 90 саат)																		
ЖГЦ.06	Философия	Адистиги: 111201 Ветеринария	3	90	54	30	24		36	4		1				54		
	бардыгы	Ветеринардык фельшер	3	90	54	30	24		36									
	цикл боюнча бардыгы		18	540	324	170	154	0	216						234	90	0	
III	МАТЕМАТИКАЛЫК ЖАНА ТАБИГЫЙ ИЛИМИЙ ЦИКЛ (6 кредит × 30 = 180 саат)																	
	БАЗАЛЫК БӨЛҮК (4 кредит × 30 = 120 саат)																	
МТИ.01	Кесиптик математика		2	60	36	16	20		24	3		1			36			
МТИ.02	Информатика		2	60	36	16	20		24	4					36			
	бардыгы		4	120	72	32	40	0	48			0	0		36	36		
	ВАРИАТИВДҮҮ БӨЛҮК (2 кредит × 30 = 60 саат)																	
МТИ.03	Экологиянын негиздери		2	60	36	20	16		24	3		1			36			
	бардыгы		2	60	36	20	16	0	24						36	0	0	0
	цикл боюнча бардыгы		6	180	108	52	56	0	72			0	0	0	72	36	0	0

Шарттуу белгилер

Тсориялык окутуу

Окуу өндүрүштүк практикасы

Каликулдар

Экзамендик сессия

Мамлекеттик аттестация

Квалификациялык практика

№Ф	Сабактар, окуу процессинин элементтери	кредит (зачеттук бардык) 1 кредит = 36 саат	Окуу сааттарынын сабактын түрлөрүнө жараша бөлүнүрүрүзү								жалпы баа	курстук иш / долбоор / стус, аз адыча иш / текшерүү илери	Сааттардын курстар жана семестрлер боюнча бөлүнүрүрүзү						
			күндүзгү окутуу боюнча саттарды бардыгы	аудиториялык	аниал ачкыч								1-курс		2-курс		3-курс		
					лекция	дискуссиялык практикалык	курсук иш / долбоор	стус, аз адыча иш / текшерүү	жашоо	жалпы баа			курстук иш / долбоор / стус, аз адыча иш / текшерүү илери	1-курс		2-курс		3-курс	
														1-сем	2-сем	3-сем	4-сем	5-сем	6-сем
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
ЖАЛПЫ ОРТО БИЛИМ БЕРҮҮНҮН САБАКТАРЫ (1440)																			
БАЗАЛЫК БӨЛҮК (1080 саат)																			
ЖББ.01	Кыргыз тили			80		80			1,2			2	60	20					
ЖББ.02	Кыргыз адабияты			80	80				1,2			2	40	40					
ЖББ.03	Орус тили			40		40			1,2			2	20	20					
ЖББ.04	Дүйнөлүк адабият			40	40				1,2			2	20	20					
ЖББ.05	Англис тили			80		80			1,2			2	40	40					
ЖББ.06	Кыргызстандын тарыхы			40	40				1,2			2	20	20					
ЖББ.07	Дүйнөлүк тарых			40	40				1,2			1	20	20					
ЖББ.08	Адам жана коом			40	40				2			1		40					
ЖББ.09	Математика			200	200				1,2			2	100	100					
ЖББ.10	Физика			120	82	38			1,2			2	60	60					
ЖББ.11	Астрономия			20	20				1,2			1		20					
ЖББ.12	Биология			40	34	6			1			1	40						
ЖББ.13	Химия			60	26	34			1,2			2	30	30					
ЖББ.14	География			40	40				1			1	40						
ЖББ.15	Баштапкы аскердик даярдык			80		80			1,2			2	40	40					
ЖББ.16	Дене тарбиясы			80		80						2	40	40					
	бардыгы			1080	642	438							570	510					
ВАРИАТИВДҮҮ БӨЛҮК (360 саат)																			
1	Кыргыз тили			26		26								26					
2	Кыргыз адабияты			20	20								10	10					
3	Орус тили			56		56							30	26					
4	Дүйнөлүк адабият			30	30								20	10					
5	Англис тили			36		36							14	22					
6	Кыргызстандын тарыхы			32	32								16	16					
7	Дүйнөлүк тарых			20	20								10	10					
8	Математика			28	28								10	18					
9	Физика			26	26								10	16					
10	Биология			30	30								30						
11	Химия			32	32									32					
12	Айтматов таануу			24	24									24					
	бардыгы			360	242	118							150	210					
	сабактар боюнча бардыгы			1440	884	556	0	0	0	0	0	0	720	720	0	0	0	0	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
II	ЖАЛПЫ ГУМАНИТАРДЫК ЦИКЛ (18 кредит × 30 = 540 саат)																	
ЖГЦ.01	Кыргыз тили жана адабияты	3	90	54	30	24		36	3			1			54			
ЖГЦ.02	Орус тили	2	60	36	20	16		24	3			1			36			
ЖГЦ.03	Англис тили	2	60	36	20	16		24	3			1			36			
ЖГЦ.04	Кыргызстандын тарыхы	4	120	72	50	22		48	3			1			72			
ЖГЦ.05	Манас таануу	2	60	36	20	16		24	4			1				36		
ЖГЦ.06	Кыргызстандын географиясы	2	60	36	20	16		24	3						36			
	бардыгы	15	450	270	160	110		180										
	ВАРИАТИВДҮҮ БӨЛҮК (3 кредит × 30 = 90 саат)																	
ЖГЦ.06	Философия	3	90	54	30	24		36	4			1				54		
	бардыгы	3	90	54	30	24		36										
	цикл боюнча бардыгы	18	540	324	190	134	0	216							234	90	0	
III	МАТЕМАТИКАЛЫК ЖАНА ТАБИГҮЙ ИЛИМИЙ ЦИКЛ (6 кредит × 30 = 180 саат)																	
	БАЗАЛЫК БӨЛҮК (4 кредит × 30 = 120 саат)																	
МТИ.01	Кесиптик математика	2	60	36	16	20		24	3			1			36			
МТИ.02	Информатика	2	60	36	16	20		24	4			1				36		
	бардыгы	4	120	72	32	40	0	48					0	0	36	36		
	ВАРИАТИВДҮҮ БӨЛҮК (2 кредит × 30 = 60 саат)																	
МТИ.03.	Экологиянын негиздери	2	60	36	20	16		24	3	6		1			36			
	бардыгы	2	60	36	20	16	0	24					0	0	36	0	0	0
	цикл боюнча бардыгы	6	180	108	52	56	0	72				0	0	0	72	36	0	0

Вет

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
IV	КЕСИПТИК ЦИКЛ (75 кредит × 30 = 2250 саат)																	
	БАЗАЛЫК БӨЛҮК (60 кредит × 30 = 1800 саат)																	
КС.01	А/ч жаныбарларынын анатомиясы жана физиологиясы	6	180	102	54	48		78	3			2			102			
КС.02	Патологиялык физиология жана анатомия	5	150	100	50	50		50	6			2						100
КС.03	Мал чарбасы жана жаныбарларды тоюттандыруу	6	180	102	54	48		78	4			1				102		
КС.04	Зоогигиена жана ветеринардык санитария	2	60	36	20	16		24	5			1					36	
КС.05	Ички жүгүшсүз илдеттер жана клиникалык диагноздоо	7	210	130	66	64		80	5,6			2					60	70
КС.06	Фармакология жана латын тили	4	120	72	40	32		48	3			2			72			
КС.07	Ветеринардык хирургия	3	90	54	30	24		36	4			1				54		
КС.08	Эпизоотология микробиология менен	4	120	76	40	32		44	5			2					76	
КС.09	Ветеринардык ишти уюштуруу	3	90	54	42	30		36	5			2					54	
КС.10	Паразитология жана инвазиялык илдеттер	4	120	72	40	32		48	5			2					72	
КС.11	Ветеринардык санитардык экспертиза жана фитосанитардык коопсуздук	7	210	132	66	66	0	78	5,6		6	2					80	52
КС.12	Айыл чарба жаныбарларынын акушерствосу, гинекологиясы жасалма жол менен уруктандыруунун негиздери менен	9	270	168	82	86		102	5,6			2					72	96
	Бардыгы	60	1800	1098	584	528		702					0	0	174	156	450	318
	ВАРИАТИВДҮҮ БӨЛҮК (15 кредит × 30 = 450 саат)																	
КС.16	Кесиптик ишмердүүлүктү укуктук камсыздоо	4	120	72	40	32		48	6			1						72
КС.17	Ишкерчиликтин негиздери	3	90	54	34	20		36	4			1				54		
КС.18	Башкарууну иш кагаздары менен камсыздоо	3	90	54	30	24		36	4			1				54		
КС.19	Канаттуулардын ыяндары	3	90	54	30	24		36	4			1				54		
КС.20	Турмуш тиричилигинин коопсуздугу	2	60	36	20	16		24	4			1				36		
	Бардыгы	15	450	270	154	116	0	180		0	0		0	0	0	198	0	72
	цикл боюнча бардыгы	75	2250	1368	738	644	0	882		0	0	0	0	0	174	354	450	390
	Жыйынтык	99	2370	1800	980	834	0	1170		0	0	0	0	0	480	480	450	390
	сааттардын жумалык жүктөмү														30,0	30,0	30,0	30,0
ДТ.01	Дене тарбиясы														x	x	x	
																		жумасына 2 сааттан

№	ОКББ 5. Практикалардын аталышы	кредиттин саны	сэм
П.1	Окуу өндүрүштүк практикасы	5	4
П.2	Квалификациялык практика	10	6
		15	

1800

Кредиттердин жалпы саны 120

№	ОКББ 5. Мамлекеттик аттестация	кредиттин саны	сэм
МА.1	Дисциплиналар аралык жыйынтыктоочу мам. сынак	2	3
МА.2	Адирик боюнча комплекстүү сынак	4	6
		6	

Вет

7-бөлүм. Практикалардын программасынын аннотациясы

7.1. Программанын колдонуу чөйрөсү

Практиканын жумушчу программасы ОКББнын жобосуна ылайык 111201 – “Ветеринария” адистиги боюнча билим берүү программасынын бөлүгү болуп эсептелинет. 111201- “Ветеринария” адистигинин НКББПсында программанын 3 түрү каралган:

- окуу - өндүрүштүк практикасы (5 кредит);
- квалификациялык практика (10 кредит);

Практиканын бардык түрлөрү адистерди даярдоого тиешелүү болгон талаптардын негизинде студенттердин кесиптик даярдыгына багытталып алынган билимдердин үзгүлтүксүздүгүн жана улам өрчүүсүн камсыздоого багытталат.

7.2. Практиканын максаттары жана милдеттери:

- Студенттер тарабынан теориялык окутуу процессинде алынган билгичтиктерин, көндүмдөрүн, жөндөмдөрүн тереңдетүү жана бышыктоо;
- Кесиптик практикалык көндүмдөргө өндүрүштүк жөндөмдөргө жана эмгектин алдынкы усулдарга ээ болуу;
- Мотивациялык алкактагы кесиптик нормага ээ болуу: тандалып алынган кесиптик - мотивдик жана рухий баалуулуктарды калыптандыруу;
- Кесиптик милдеттерди (проблемаларды) аткаруу багытындагы технологияларды өздөштүрүү, ыкмалар менен таанышуу жана аларды үйрөнүү;
- Ишканалар, мекемелердеги практикалык базалардан маркетингдик ишмердүүлүк менен жаңычыл иш алып барууга көнүгүү;
- Кесиптик ишмердүүлүктүн түрдүү жактарын окуп үйрөнүү: өндүрүштүк, социалдык, укуктук, психологиялык, медициналык, техникалык, технологиялык, экономикалык ж.б.

7.3. Практиканы өткөрүүнүн жайы жана убактысы

№	Курс	Практиканын аталышы	Кредит-саат	Семестри	Мөөнөтү/ (жума)
1.	2	Окуу-өндүрүштүк практикасы	5 \ 150	4	5
2.	3	Квалификациялык практика	10\ 300	6	10

Практиканын бардык түрлөрү студенттердин кесиптик компетенцияларды өздөштүрүү учурунда билим берүү мекемеси тарабынан өткөрүлөт да, же чогултулган түрдө бир нече этап формасында, же чачыранды түрдө, теориялык сабактар менен айкалыштырылып жүргүзүлүшү мүмкүн. Практиканын ар бир түрүнүн максат, милдеттери, программасы жана отчеттуулук формасы билим берүү мекемеси тарабынан аныкталат. Практика райондогу/шаардагы «Ветеринардык» мамлекеттик мекемесинин башкармалыктары менен алдын ала түзүлгөн келишим боюнча ишке ашат. Практиканын жыйынтыгы боюнча аттестация тиешелүү мекемелердин документтери менен тастыкталган натыйжалардын негизинде жүргүзүлөт.

7.3. Практиканы уюштуруу

- Практикаларды уюштуруудагы талаптар кесиптик жогорку жана атайын орто билим берүүнүн мамлекеттик стандарттарынын негизинде түзүлөт жана ар бир конкреттүү багыт жана адистик боюнча колледждеги студенттердин практикасы жөнүндөгү жумушчу программалар, силлабустар менен такталат.
- Практикаларды уюштуруу бекитилген окуу процессинин графиги боюнча, директордун буйругунун негизинде бөлүм башчысы, циклдык комиссиялардын башчылары, практика жетекчилери тарабынан келишими бар өндүрүштүк мекемелерде жүргүзүлөт.

- Окуу практикасы алгачкы кесиптик көндүмдөр менен ыкмаларга калыптандыруу максатында, адистиктин өзгөчөлүгүнө ылайык колледждин материалдык - техникалык базасындагы түрдүү шарттарда (өндүрүштүк мекемелерде, колледждин лабораторияларында, борборлорунда) уюштурулат. Окуу практикасынын жетекчилигине бүтүрүүчү кесиптик сабактар боюнча саат жүктөмдөрү бар окуучулар дайындалат. Өндүрүштүк жана квалификациялык практикалар ишкана- мекемелерде, багытка байланышкан лабораторияларда жана башка базаларда өткөрүлөт.
- Практиканын башталышына чейин колледждин практика боюнча жооптуу кызматкери жана практика жетекчилери студенттер үчүн багыт берүүчү семинар- кенешме өткөрүшөт.
- Практикага студенттерди жөнөтүү боюнча жумушчу иш кагаздары (билдирүү, буйрук, багыттама) практика башталышына он күн калганга чейин даярдалып, директорго кол коюуга берилет.
- Практикаларды өткөрүүнүн мөөнөттөрү адистиктердин окуу пландарынын жана окуу процессинин графиктеринин негизинде белгиленет.
- Алыскы район шаарлардагы жана чет элдеги мекеме ишканаларда жүргүзүлгөн практикаларды онлайн аркылуу өткөрүүгө болот (циклдык комиссиянын макулдашуусу менен).
- Практика өтөө мезгилинде студенттер ваканттык кызмат орундарга дайындалышы мүмкүн. Штаттык орунга кабыл алынган студенттердин эмгек акысы КР нын эмгек кодексинин жана студент менен ишкананын ортосунда түзүлгөн келишимдин негизинде төлөнөт.
- Практика жетекчилеринин окуу жүктөмдөрү бекитилген окуу жүктөмүнүн нормалары боюнча белгиленет.
- Ишкана - мекемелердеги практика өтүп жаткан студенттердин жумушчу күнү алардын жаш өзгөчөлүктөрүнө жараша жүргүзүлөт (КР нын эмгек кодексине ылайык).
 - 15 жаштан 16 жашка чейинки студенттер жумасына 24 саатка чейин;
 - 16 жаштан 18 жашка чейинки студенттер жумасына 36 саатка чейин;
 - 18 жаштан жогорку студенттер жумасына 40 саатка чейин эмгектенишет.
- Практиканын уюштурулушун жана өткөрүлүшүн анализдөө, жалпылоо жана сапатын жогорулатуу максатында колледждин практика боюнча жооптуу кызматкери жана циклдык комиссиялар жыйынтыктоочу конференцияларды уюштурушат.
- Практиканын жүрүшүн көзөмөлдөө максатында практикага жетекчилик кылган окутуучулардын аткарган жүктөмдөрү тайпалык журналдарга катталышы милдеттендирилет.

7.4. Практиканын өтөө учурундагы студенттин милдеттери

Практиканы өтөө учурунда студенттер төмөнкүлөрдү аткарууга милдеттүү:

- Практиканын программасында каралган жалпы жана жеке тапшырмаларды, көрсөтүлгөн иш -чараларды аткарууга;
- Ишкана- мекемелердеги жана уюмдардын ички эмгек тартиптерин толугу менен сактоого;
- Санитардык- техникалык жана өндүрүштүк коопсуздук эрежелерди окуп үйрөнүүгө жана аларды сактоого;
- Штаттык кызматкерлердей эле аткарылган иштин жана анын натыйжаларына жооп берүүгө;
- Практиканын жетекчисине күндөлүктү көзөмөлдөө үчүн көрсөтүүгө, берилген тапшырмалардын аткарылгандыгы тууралуу жазуу түрүндөгү отчетту тапшырууга.

7.5. Практиканын иштерин жыйынтыктоо, практиканын күндөлүгү.

Студент-практикант түзүүчү күндөлүктө төмөнкү маалыматтар көрсөтүлөт:

- Студент- практиканттын аты, жөнү, курсу;
- Группасы;
- Практика өткөрүлгөн жер.
- Практиканын өтөө мөөнөтү;
- Мекемеден практикага жетекчилик кылган адистин аты, жөнү;
- Практика өткөрүлгөн мекеменин жетекчисинин, орун басарларынын аты

жөнү;

-Өзүнө бекитилип берилген иш милдеттери;

Студент- практикант практиканын жүрүшү жөнүндө ой пикири жана башкаларды практика бүткөнгө чейин күн сайын күндөлүккө жазууга тийиш.

Практика жөнүндөгү студент- практиканттын отчету.

Студент -практиканттар аткарган иштери жөнүндө;

- Студенттин аты, жөнү, курсу, группасы жөнүндөгү маалымат;
- Практика өткөн мекеме уюмдун аты, жайгашкан жери;
- Практиканын мөөнөтү;
- Практика мезгилиндеги пландарынын түзүлүшү, алардын толук аткарылышы, аткарылбаса анын себептери көрсөтүлөт;
- Пландын, графиктен сырткары жүргүзүлгөн иштер;
- Кайсы иштерди аткара алгандыгы, иш учурунда туш болгон кыйынчылыктар, эмне үчүн?
- Теориялык билиминин деңгээли, анын практикада жүзөгө ашырылышы;
- Практика мезгилинде аткарылган иш -чаралардын форма - мазмундары;
- Практика учурунда кесиптик кандай тажрыйбага ээ болдум?;
- Адис катары калыптанууда практиканын мааниси, пайдасы;
- Практиканын формасын жана уюштурулушун өркүндөтүү жөнүндө сунуш, ой - пикирин;
- Практика жөнүндө жалпы ой- жүгүртүүлөр.

8-бөлүм. Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациянын программасы

8.1. Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациянын максаттары жана милдеттери.

Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациянын максаты бүтүрүүчүлөрдүн орто кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүшүнүн жыйынтыктары 111201 - “Ветеринария” адистиги боюнча ОКББнын Мамстандартынын талаптарына ылайык келишин аныктоо болуп эсептелет. 111201 -“Ветеринария” адистиги боюнча мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациянын милдети болуп төмөнкүлөр эсептелет:

- бүтүрүүчүлөрдүн даярдыгынын деңгээлин комплекстүү баалоо жана анын даярдыгынын 111201 -“Ветеринария” адистиги боюнча ОКББнын Мамстандартынын талаптарына ылайык келишин аныктоо;
- мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациянын жыйынтыктары боюнча бүтүрүүчүгө квалификация ыйгаруу жана орто кесиптик билим берүү жөнүндө тийешелүү диплом берүү маселесин чечүү;
- 111201 -“Ветеринария” адистигинин бүтүрүүчүлөрүн даярдоону өркүндөтүү боюнча сунуштарды иштеп чыгуу.

8.2. Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестацияны даярдоонун жана өткөрүүнүн шарттары.

Адистиктин бүтүрүүчүлөрүнүн мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациясын мамлекеттик сынак комиссиясы өткөрөт.

Орто кесиптик билим берүү программасынын ишке ашырылып жаткан билим берүү программасын аттестациялоо боюнча мамлекеттик сынак комиссиясы төмөнкүлөрдөн түзүлөт:

- колледждин тажырыйбалуу окутуучуларынан;
- башка билим берүү мекемелеринен чакырылгандардан;
- иш берүүчүлөрдүн өкүлдөрүнөн.

Мамлекеттик сынак комиссиясынын курамы директордун буйругу менен бекитилет.

Мамлекеттик сынак комиссиясын анын төрагасы башкарат, ал мамлекеттик сынак комиссиясынын ишмердигин уюштурат жана көзөмөлдөйт, бүтүрүүчүлөргө талаптардын бирдей болушун камсыздайт.

Кийинки календардык жыл үчүн мамлекеттик сынак комиссиясынын төрагасы үстүбүздөгү жылдын аягына чейин Кыргыз Республикасынын билим берүү жана илим министрлигини тарабынан бекитилет.

Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестацияны өткөрүүнүн расписаниесин директор

бекитет жана мамлекеттик сынак комиссиясынын иши башталганга чейин 2 жумадан кем болбогон убакытта студенттерге маалымдалат.

Академиялык карыздары болбогон жана орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү программасын өздөштүрүү боюнча окуу планын толук аткарган студентке мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациядан өтүүгө уруксат берилет.

Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациядан өтүү үчүн студентке уруксат берилгендиги жөнүндөгү буйрукту директор бекитет.

Мамлекеттик сынак комиссиясынын отурумуна көрсөтүлүүчү документтерди тайпанын куратору, окуу катчысы, бөлүм башчысы окуу иштери боюнча директордун орун басарынын жетекчилигинин астында даярдашат.

Мамлекеттик сынак комиссиясынын отурумуна төмөнкү документтер көрсөтүлөт:

- мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациянын программасы;
- студенттерге мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестацияга жиберүү жөнүндөгү директордун буйругу;
- студенттердин жетишүүсү жөнүндө аныктама;
- студенттердин зачеттук китепчелери;
- мамлекеттик сынак комиссиясынын отурумдарынын протоколдору бланкалары.

9-бөлүм. Баалоо каражаттарынын фонду.

9.1. Баалоо каражаттарынын фонду окуу жай тарабынан өз алдынча иштелип чыгат жана бекитилет, ал эми баалоо каражаттарынын фонду жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоо боюнча иш берүүчүлөр менен алдын ала жүргүзүлгөн макулдашуулардан кийин иштелип чыгат.

Баалоо каражаттарынын фонду окутуунун күтүлүүчү натыйжаларынын жетишкендиктерин жана компетенциялардын калыптанышынын деңгээлин аныктоо үчүн дайындалган методикалык жана текшерүүчү-өлчөөчү материалдардын комплекси болуп саналат.

Баалоо каражаттарын билим, билгичтик жана көндүмдөр түрүндө туюндурулган дисциплинанын окутуу натыйжаларынын (ОН) жана берилген компетенциялардын негизинде иштеп чыгуу зарыл.

Баалоо каражаттарынын фондуна дисциплинанын окутуу натыйжаларын баалоонун процедуралары жана каражаттары, ошондой эле студенттер үчүн күтүлүүчү натыйжаларга жеткенин же жетпегенин тастыктоого мүмкүндүк берүүчү жекече баалоо каражаттары да кирет.

Баалоо каражаттарынын фондунда төмөнкүлөр камтылат:

- а) учурдагы текшерүү үчүн баалоо каражаттары жана критерийлери;
- б) аралык текшерүү үчүн баалоо каражаттары жана критерийлери;
- в) жыйынтык текшерүү үчүн баалоо каражаттары жана критерийлери;
- г) СӨАИни текшерүү үчүн баалоо каражаттары жана критерийлери.

Эгер докладдар, рефераттар, тегерек столдор, диспуттар, текшерүү иштери, тестирлөө ж.б. баалоо каражаттары катары каралса, анда алардын темалары, суроолору, текшерүү иштеринин, тесттердин варианттары ж.б., ошондой эле билим берүү программасына толук дал келген, берилген ырааттуулуктагы окуу программасынын ар бир темасы боюнча текшерүүчү суроолор. Баалоо каражаттары дисциплинанын бардык темалары (бөлүмдөрү) үчүн түзүлүшү керек.

9.2. Баалоо каражаттарынын фондунун максаттары, милдеттери жана коюлуучу талаптар

1. Баалоо каражаттарынын фондун түзүүнүн негизги максаты болуп окугандарды даярдоонун сапатын баалоо үчүн материалдарды түзүү жана ишмердүүлүктүн төмөнкү деңгээлдерин аныктоо болуп эсептелет:

- дисциплинаны өздөштүрүү деңгээли;
- калыптанган компетенциялардын деңгээли.
- студенттердин окуу ишмердүүлүгүн баалоо.

2. Баалоо каражаттарынын фонду (БКФ) төмөнкү талаптарга жооп бериши керек:
 - тууралыгы (валидность)- окутуунун максаттарына дал келүүсү;
 - корректтүүлүгү- тактыкты чагылдыруусу;
 - объективдүүлүгү- бирдей мүмкүнчүлүккө ээ болуусу;
 - вариативдүүлүк- параллель варианттардын санынын жетиштүү болушу;
 - актуалдуулугу- окутуунун этаптарына жана деңгээлине туура келүүсү;
 - текшерүү ишинин баалоо критерийлеринин так жазылышы;
 - комплекстик баалоо- ар тараптуу баалоо;
 - критерийлердин негизинде баалоо;
 - программалык каражаттарды колдонуу мүмкүнчүлүгү;
 - кесиптик коом тарабынан берилген сын-пикирдин болушу.
3. Баалоо каражаттарынын фонду (БКФ) төмөнкүдөй касиеттерге ээ болушу керек:
 - предметке багытталуусу;
 - мазмунунун системалуулугу;
 - баалоо каражаттарынын санынын жетиштүүлүгү;
 - баалоо каражаттарынын сапатынын жогору болушу.

9.3. Баалоо каражаттары фондунун структурасы

Баалоо каражаттарынын структурасы төмөнкүлөрдөн турат:

1. Титулдук барак;
2. Дисциплинаны (модулдун материалдарды) окуп-үйрөнүүдөн калыптануучу компетенциялардын тизмеги;
3. Дисциплина боюнча өз алдынча окуп-үйрөнүүнү камсыздоочу окуу- методикалык материалдардын тизмеги;
4. Текшерүү иштерин жана билимдерди, көндүмдөрдү, ык-машыгууларды жана компетенцияларды калыптандыруунун деңгээлин баалоочу материалдар;
5. Баалоо шкаласынын баяны;
6. Компетенциялардын критерийлерин баалоонун шкаалалары;
7. Баалоонун процедураларын аныктоочу методикалык материалдар;
8. Рецензенттердин эксперттик бүтүмү;
9. Өзгөртүүлөр жана кошумчалар киргизилген барактар;

9.4. Баалоо каражаттарынын болжолдуу тизмеги

1. Тест;
2. Текшерүү иши;
3. Коллоквиум;
4. Деңгээлдик тапшырмалар;
5. Эсептик-графиктик иштер;
6. Сурамжылоо - аңгемелешүү;
7. Реферат;
8. Доклад;
9. Билдирүү;
10. Иш жана ролдук оюндар;
11. Кейс-маселелер;
12. Дискуссия;
13. Дебат;
14. Проект;
15. Чыгармачылык тапшырмалар;
16. Эссе;
17. Жумушчу дептер;
18. Тренажер;

9.5. Студенттердин билимин баалоо критерийи

Билимди баалоонун 100 жана 5 баллдык баалоо шкалаларын салыштыруу үчүн төмөндөгү таблицада көрсөтүлгөн:

100 баллдык система	5 баллдык система	
85 - 100	5	Эң жакшы
67 - 84	4	Жакшы
50 – 66	3	Канааттандыраарлык
0 - 49	2	Канааттандыраарлык эмес

Билимди баалоодо объективдүүлүк жана акыйкаттуулук принциптери колдонулуп, студенттин билиминин сапаты бардык тараптан анализделип, модулдук-рейтингдик системанын жобосуна ылайык коюлат.

- **"Эң жакшы"** деген баа окуу программалык материалдарды ар тараптан, системалык жана терең өздөштүргөндүгүн көрсөтө алган, программада каралган теориялык жана практикалык маселелерди эркин чыгара алган, жумушчу программада сунушталган негизги адабияттардан пайдаланып өз алдынча иштерди аткарган, кошумча адабияттар менен таанышып чыккан, окуу-программалык материалдарды түшүндүрүп берүүдө жана колдонууда чыгармачылык жөндөмдүүлүгүн көрсөтө алган, дисциплина боюнча уюштурулган конкурстарга жана олимпиадаларга активдүү катышып, дисциплинанын негизги түшүнүктөрүнүн өз ара байланышын терең түшүнө алган, окуп-үйрөнгөн билимдерин, ыкмаларын жана көндүмдөрүн келечектеги кесибинде колдоно ала турган жана рейтингдик-модулдук система боюнча топтогон балы 85 баллдан кем болбогон студентке коюлат.

- **"Жакшы"** деген баа окуу-программалык материалдарды системалык түрдө өздөштүргөндүгүн көрсөтө алган, программада каралган теориялык жана практикалык маселелерди чыгара алган, жумушчу программада сунушталган негизги адабияттардан пайдаланып өз алдынча иштерди аткарган, кошумча адабияттар менен таанышып чыккан, окуу-программалык материалдарды түшүндүрүп бере алган, окуп-үйрөнгөн билимдерин, ыкмаларын жана көндүмдөрүн келечектеги кесибинде колдоно ала турган жана рейтингдик-модулдук система боюнча топтогон баллы 67 баллдан 84 баллга чейин болгон студентке коюлат.

- **"Канааттандыраарлык"** деген баа окуу программалык материалдарды өздөштүргөндүгүн көрсөтө алган, программада каралган маселелерди каталыктарга жол берүү менен чыгарган, бирок окутуучу тарабынан жолдомо берилсе, маселени чыгарып кете алган, жумушчу программада сунушталган негизги адабияттар менен таанышып чыккан, өз алдынча иштерди толук эмес өлчөмдө иштеп чыккан, окуу-программалык материалдарды каталыктары менен түшүндүрө алган, бирок келечектеги кесибинде колдонулуучу зарыл болгон материалдарды окуп-үйрөнгөн жана рейтингдик-модулдук система боюнча топтогон баллы 50 баллдан 66 баллга чейин болгон студентке коюлат.

- **"Канааттандыраарлык эмес"** деген баа окуу-программалык негизги материалдар боюнча өздөштүргөн билиминде каталыктары бар, программада каралган маселелерди чыгарууда принципалдуу каталарды кетирген, жумушчу программада сунушталган негизги адабияттар менен таанышып чыкпаган, программада көрсөтүлгөн базалык материалдарды өздөштүрбөгөн, келечектеги кесибинде колдонулуучу ыкмаларга жана көндүмдөргө ээ болбогон жана рейтингдик-модулдук система боюнча топтогон баллы 50 баллдан кем болгон студентке коюлат.

Сынактарда баа коюу объективдүүлүк жана акыйкаттуулук принцибинин негизинде, билимди бекемдөө жана субъективдүү факторлорду жоюу максатында жүргүзүлөт.

10-бөлүм. Кесиптик негизги билим берүү программасын ишке ашыруунун шарттарына карата талаптар

10.1. 111201 -“Ветеринария” адистигинин НКББПсынын ишке ашырылышы окутулуучу дисциплинанын профилине туура келген жогорку билимге ээ болгон педагогикалык адистер менен камсыздалууга тийиш. Кесиптик циклдин окутуучулары тиешелүү адистик боюнча жогорку билимге же тиешелүү кесиптик сферада практикалык ишмердик тажрыйбасына ээ болууга тийиш.

10.2. 111201 -“Ветеринария” адистигинин НКББПсынын ишке ашырылышы НКББП-дагы дисциплиналардын толук тизмеси боюнча түзүлгөн маалыматтык базалардан жана китепканалык фондунан ар бир студенттин пайдалануу мүмкүнчүлүгү менен камсыздалууга тийиш.

Билим берүү программасы лабораториялык практикумдарды жана практикалык сабактарды камтууга тийиш. Студенттердин кесиптик негизги билим берүү программасын ишке ашыруу үчүн зарыл болгон окуу адабияттары менен жана же электрондук адабияттар менен камсыздалышы бир студентке 0,5 нускадан кем эмес нормативге туура келиши керек. Окуу маалыматтарынын булактары заманбап талаптарга жооп берүүгө тийиш. Билим берүү процессинде мыйзам актылары, нормативдик документтер, кесипке багытталган мезгилдик басылмалардын материалдары колдонулушу зарыш.

Китепканалык фонду акыркы 10 жыл ичинде чыгарылган, бардык циклдердин дисциплиналары боюнча негизги жана кошумча адабияттардын кагаз жүзүндөгү басылмаларынан жана же электрондук басылмаларынан турууга тийиш. Китепканалык фондуда, окуу адабияттарынан тышкары, расмий, маалыматтык-библиографиялык жана мезгилдик басылмалар болуусу керек. Электрондук басылмалар колдонулган учурда билим берүү мекемеси ар бир студентти окулуучу дисциплинанын көлөмүнө жараша компьютердик класстагы жумушчу орун менен жана лицензиялуу программалык жабдуунун зарыл комплекси менен камсыз кылууга тийиш.

10.3. Окуу процессинин материалдык-техникалык камсыздалышы. ОКБнын НКББПсын ишке ашыруучу ОКБМ окуу планында каралган окуу сабактарынын, лабораториялык иштердин жана практикалык сабактардын бардык түрлөрүн, дисциплина боюнча, дисциплина аралык даярданууну, студенттерди практикалык даярдоону камсыз кылуучу, учурдагы санитардык жана өрткө каршы эрежелерге жана нормаларга жооп берген материалдык-техникалык базага ээ болууга тийиш

1. Хирургиялык аспаптардын чакан топтому
2. Курч учтуу скальпелдер
3. Скальпелдин түрлөрү (тегерек, түз, ийилген)
4. Түймө сыяктуу түз жана ийри скальпелдер
5. Резекциондук бычак
6. Хирургиялык кайчылар: түз, жалпагынан ийилген, капталынан ийилген
7. Хирургиялык кыпчуурлар (пинцеттер)
8. Анатомиялык кыпчуурлар
9. Жаракат үчүн илмектер
- 10.Топчу түрүндөгү зонддор
- 11.Оюктуу зонддор
- 12.Түз жана сөк распораторлор
- 13.Баракча түрүндөгү аралар
- 14.Кан токтотуучу буюмдар
- 15.Кан токтотуучу кыскычтар
- 16.Ийне кармоочу буюмдар
- 17.Марли кездемелер, бинттер, тампондор
- 18.Гипс жана гипс таңгычтары

- 19.Сыныкка коюулуучу буюмдар (шиналар)
- 20.Бычуучу инструменттер: зонддогу щипцилер, Телятникованын щипцилери
- 21.Йоддун тундурмасы
- 22.Этил спирти
- 23.Бычуудагы упу
- 24.Инъекция антибиотиктери
- 25.Маздар: а) ихтиол; б) мазь Вишневский; в) стрептоцид; г) синтомицин; д) фурацилин; е) салицил-цинк мазы;
- 26.Көздүн майы; а) тетрациклин; б) эритромицин
- 27.Туяктарды кесүү кайчысы ; а) бодо малдар үчүн; б) чочко жана койлор
- 28.Туяк кескичтер
- 29.Виноградовдун операциялык столу
- 30.Дьяченконун мурун кыскычы
- 31.Жылкылардын эрдин буроо
- 32.Малды матоо станогу
- 33.Чочколордун фиксация жиби
- 34.Анестезиялык дарылар: а) новокаин б) лидокаин в) ксилазин
- 35.Инъекциялык шприцтер жана ийнелер
- 36.Тамчылатып берүүчү система
- 37.Кан алуучу ийнелер
- 38.Медициналык кюветтер
- 39.Антисептикалык заттар : а) водород перекиси б) перманганат калия в) фурацилин г) формалин д) карболовая кислота е)хлорамин
- 40.Жүрөк оорусуна берилүүчү заттар:
а) кофеин; б) адреналин в) глюкоза г) камфора
- 41.10% хлорид кальцийдин эритмеси
- 42.Аммиактын 10% эритмеси
- 43.Көзгө тамчылатуучу пипеткалар
- 44.Мензуркалар, цилиндрлер, лабораториялык стакандар
- 45.Предметтик жана жабкыч айнектер
- 46.Үч объектиси бар микроскоп
- 47.Петринин идиши (чашкасы)
- 48.Хирургиялык инструменттерди сактоочу айнек шкафы
- 49.Техникалык окуу куралдары (дисктер)
- 50.Резиналык бет кап жана кол каптар
- 51.Хирургиялык иштерге кийилүүчү кийимдер (халаттар, чепчиктер)
- 52.Пахтадан жасалган кездеме сүлгүлөр
53. Чарбалык самын
- 54.Гигроскопиялык кебез жана сары кебез
- 55.Полиэтилендик пленка
- 56.Резина (фартугу) боркогу
- 57.Резина өтүк
- 58.Дезинфекция кылуу үчүн чачыраткыч куралдар
- 59.Ири мүйүздүү жана майда малдардын, жылкалырдын жана тооктордун жасалма көрсөтмө куралдары
- 60.Перкуссия балкасы
- 61.Плессиметр
- 62.Стетоскоптору менен фонендоскоп
- 63.УЗИ аппараты
- 64.Резина грушасы
- 65.Колдонулган материалдардын калдыктары үчүн чака
- 66.Дары дармек жана аспаптар үчүн столдор

67. Чака
68. Суу түтүктөрү менен раковина
69. Магниттик шакектер
70. Ичеги карын зонду
71. Эсмарх резина идиши
72. Малдын денесинин табын ченөөчү термометрлер
73. Заара чыгарууга колдонулуучу катетерлер
74. Сүт катетеры
75. Троакарлар
76. Суюктук куюуу үчүн резина бөтөлкөлөр (идиштер)
77. Малдардын жана канаттуулардын ички мүчөлөрүн ооруларын дарылоо жана ооруну алдын алуу үчүн керектүү дары дармектер
78. Витаминдик минералдык комплекстүү каражаттар
79. Гамма-глобумены
80. Дарылоо сывороткалары
81. Микробго каршы заттар: а) антибиотиктер; б) бактериофагтар; в) сульфаниламиддер г) нитро фуран каражаттар д) дары дармек боектор
82. Бактериялык дары каражаттары
83. Ферменттик дары каражаттары
84. Стимуляторлор: а) АСД б) гама түрү в) вебом
85. Малдардын кекиртект, коко мүчөлөрүн изилдөө шпатель буюму
86. Пробиркалар үчүн штативдер (куралдар)
87. Ийилгич жумшак бинттер
88. Дары аралашмаларын тамчылатып куюуучу штатив
89. Грелкалар (ысытмалар)
90. Антигельминтиктер
91. Инсектициддер
92. Акарициддер
93. Протозойлорго каршы препараттар
94. Паразиттерге каршы колдоонуучу каражаттардын көрсөтмө кагаздары
95. Малдардын жана канаттуулардын жугуштуу ооруларына колдонулуучу вакциналар
96. Шприцтер автоматтык
97. Эпизоотологиялык иш- чараларды каттоочу журнал
98. Дьюар сосуду
99. Акушердик жиптер
100. Акушердик илгичтер
101. Акушердик таякчалар
102. Акушердик кыпчуурлар
103. Фетотом
104. Жүн кыркуучу машинка
105. Инкубатор
106. Малды матоочу каражаттар
107. Электрондук микроскоп
108. Камера Горяева
109. Муздаткыч
110. Овоскоп
111. Хирургиялык фонтом
112. Суу термостаты
113. Долото инструменти
114. Кансыз бычуучу кыпчуурлар (бурдиццо)
115. Көз илмекчелери
116. Фантом (күмөндү оңдоочу муляждар)

- 117.Туякка арналган бут кап
118.Битөөгө арналган кыпчуурлар

11.Окуу процессин окуу-методикалык камсыздоого талаптар.

Негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу ар бир студенттин негизги кесиптик билим берүү программасынын дисциплиналарынын тийиштүү толук тизмесин камтыган маалыматтык ресурстарга (китепкана фондуларына, компьютердик маалыматтар базаларына методикалык нускамалар, барлык дисциплиналар, барлык практикалык сабактар, семинарлар, курстар иштер жана практиканын бардык түрлөрү боюнча көрсөтмө куралдар, аудио, видео, мультимедиялык материалдар.

Студенттерди кесиптик билим берүү программасынын негиздерин ишке ашыруу үчүн зарыл болгон окуу адабияттары менен камсыз кылуу стандартка - нускага ылайык келүүгө тийиш. Билим берүү маалымат булактары заманбап талаптарга жооп бериши керек. Окуу процессинде мыйзамдык жана ченемдик документтер жана кесиптик багыттагы мезгилдүү басылмалардын материалдары колдонулушу керек.

Кыргыз тили Негизги адабияттар:

Э. Абдуллаев.Кыргыз тили 9~ 10-класс.Фрунзе - 1988.

А.Сапарбаев. Кыргыз тили 10 - класс. Бишкек - 2013.

А.Сапарбаев.Кыргыз тили 11-класс. Бишкек Мектеп - 2013.

А.Сапарбаев.Кыргыз тили 10-класс. Бишкек Шам - 2004.

Кошумча адабияттар:

Рысбаев. Кыргыз тилинин жазуу эрежелери.

Кыргыз адабияты Негизги адабияттар:

К. Асаналиев, С. Байгазиев, С.Жигитов, К. Иманалиев Кыргыз адабияты 10-класс Биш “Инсанат” 2013- жыл.

К. Артыкбаев, К. Асаналиев, С. Байгазиев, К. К. Иманалиев, Н. Ишекеев, А. Муратов Кыргыз адабияты 11- класс “Билим- компьютер” Бишкек 2013.

Кошумча адабияттар:

К. Асаналиев, Б.Байгазиев Кыргыз адабияты 10-класс Бишкек 1996.

К. Асаналиев. Кыргыз адабияты 10-класс Бишкек Мектеп-2003.

К. Артыкбаев Кыргыз адабияты 11- класс Бишкек-2000.

Б. Исаков «Манастын жети осуяты» Учкун 1997-жыл

Ж. Садыков Кыргыз адабияты 11-класс.

Кеңеш Жусупов. Кыргыз поэзиясынын антологиясы. Бишкек- 1999.

М. Борбугулов Адабият теориясы Бишкек - 1996.

Щ. Шериев Байыркы орток түрк адабияты. Бишкек - 1996.

Орус тили

Негизги адабияттар:

А.И.Васильев «Русский язык» Юкласс Фрунзе «Мектеп» 1990г.

С.А.Кундузакова. «Русский язык» Бишкек «Мектеп» 2003 год.

Н.П.Задорожная, Ж.НИдрисова. «Синтаксис русского языка» Бишкек «Технология» 2002 год.

Кошумча адабияттар:

Ф.Г.Коровин. К.С.Чонбашев. «Русский язык» Синтаксис. Фрунзе «Мектеп» 1972г.

А. И.Васильев. «Пособие по русскому языку». 3 шт. Москва «Просвещение» 1978г. С.Р.Карабаева. «Уроки русского языка» Бишкек «Мектеп» 1991г.

Д.Э. Розенталь. КБ. Голуб «Современный русский язык».

Дүйнөлүк адабияты Негизги адабияттар:

Л.А.Шейман. «Русская литература». Бишкек 1999г. 8 шт. Москва «Просвещение» 1992 г. Часть 2.

Н. А. Ешенова, Н. М. Мурадымов. Русская литература XX века. 11 класс. Бишкек 2013г. «Кут аалам»

Ю.В.Лебедев «Литература 10 класс» Часть 1. Москва «Просвещение» 1992 г. Часть 2 М.Г.Качурин, Д.К.Мотольская «Русская литература» 1 шт.Москва «Просвещение» 1971 г.

В. А.Ковалёва «Русская советская литература» 1 шт.Москва «Просвещение» 1987 г.

Кошумча адабияттар:

Ф.Ф.Кузнецова «Русская литература 20 века» 11 класс Часть 1 Москва «Просвещение» 1992 г. Часть 2

А.И.Павловский - Анна Ахматова «Жизнь и творчество» книга для учителя. Москва «Просвещение» 1991 г.

О. С.Сухомлина, А.Акматалиев, Ч. Айтматов «Жизнь и творчество» Фрунзе 1988 г.

Ч. Айтматов «И дольше века длится день». Фрунзе «Кыргызстан» 1981 г.

С. Н. Громцева «Русская советская литература» Хрестоматия 10 кл.

Англис гили**Негизги адабияттар:**

Betty Shramper Azar “ Basic English Grammer” USA 1996

Парахина А. И, Тылкина С. А « Учебник английского языка для техникумов». Высшая школа. Москва 1992г.

Кошумча адабият:

Р. Диксон «Говорите по английски», Высшая школа. Москва 1991г.

Т. Н. Игнатова « Английский язык, интенсивный курс» В. Ш. Москва 1991г.

А. И. Немыкина, К.И. Ракова «120 устных тем по английскому языку» Аквариум. ГИППВ 1997.

М.Ф.Стронин. «Обучающие игры на уроке английского языка». Москва «Просвещение» 1984 г. Ф.Шпаковский. «Популярный русско-английский разговорник». Москва.Центрполиграф.2008 г.

В. Н.Любимцева. «Деловой английский язык для начинающих». Высшая школа. Москва. 1995 г.

M.Swan. C.Walter. “The new Cambridge English course” Practice 1,11. 2006.

Б.М.Мажитова.А.Х.Бегельдинова. «Методические разработки по программированному обучению английскому языку».Бишкек-2007.

Кыргызстандын тарыхы Негизги адабияттар:

Ө.Ж.Осмонов, А.С.Мырзакматова Кыргызстандын тарыхы. Бишкек 2022-ж.

Ө.Ж.Осмонов , А.С.Мырзакматова Кыргызстандын тарыхы:Урунттуу учурлар. 11-кл. Бишкек 2012-ж.

Ө.Ж.Осмонов, А.С.Мырзакматова Кыргызстандын тарыхы:Урунттуу учурлар. 10-кл. Бишкек 2007

Кошумча адабияттар:

Е В. Саплин. Тарыхка саякат Бишкек 1996. ж.

В.В. Бартольд Кыргыз жана Кыргызстан тарыхы боюнча тандалмалар Бишкек1997-ж. Кыргыз тарыхы энциклопедиясы. Бишкек 2003-ж.

Ө.Ж.Осмонов, А.С.Мырзакматова Кыргызстандын тарыхы. Бишкек 2007-ж. 9-кл.

К.Жусупов Кыргыздар Бишкек 1995-ж. 1-том

К.Жусупов Кыргыздар Бишкек 1995-ж. 1-том

Дүйнөлүк тарых

Негизги адабияттар:

Ө.Осмонов, А.Элебесова, Б.Түмөнбаев, А.Каниметов Дүйнө тарыхы: Урунттуу учурлар. 10-кл 2005-ж.

А.Б.Элебесова, Ө.Ж.Осмонов Дүйнө тарыхы: Урунттуу учурлар. 11-кл 2007-ж.

Адам жана коом

Негизги адабияттар:

Ж. Пенлон “Жарандык жана мамлекетти башкарууга катышуу” 1- бөлүм. Бишкек-2004ж.

Ж. Пенлон “Жарандык жана мамлекетти башкарууга катышуу” 2- бөлүм. Бишкек-2005 ж.

Математика

Негизги адабияттар:

Колмогоров А.Н. «Алгебра и начала анализа» Окуу китеби 10-11 кл.

Колмогоров А.Н. «Алгебра жана анализдин башталышы» Окуу китеби 10-11- кл.

Погорелов А.В. «Геометрия» Окуу китеби 7-11 кл.

А. А. Ашбаев, А. А. Борубаев «Жогорку математика»

Ж. А. Куганов «Высшая математика в упражнениях и задачах».

Кошумча адабияттар.

Ивлев Б.М. Саякян С.М. Шварцбург С.И. «Дидактические материалы по алгебре и началам анализа для 10 кл.». Москва «Просвещение» 1988-г.

Цыпкин А.Г. «Справочник по математике для средней школы».

В. А. Гусев, А.Г. Мордкович «Математика» Справочные материалы. Москва «Просвещение» 1988 г.

В.С. Соломоник «Сборник вопросов и задач по математике» .

Г.И. Яковлев «Алгебра и начала анализа» Москва «Наука» 1988 г. 1 бөлүк

Физика

Негизги адабияттар:

Койчуманов М.К., Сулайманова О. Физика 10 кл Бишкек 2008

Буховцев Б.Б., Мякишев Г.Я. «Физика 10 кл.» М. Просвещение 1988 год.

Буховцев Б.Б., Мякишев Г.Я. «Физика 11 кл.» М. Просвещение 1987 год.

А. П. Рымкевич. «Физика боюнча маселелер жыйнагы» М. Просвещение 1983

Кошумча адабияттар:

«Физический энциклопедический словарь» М. 1960 год.

Е.И. Бутиков и другие. «Физика в примерах и задачах»

Б.М. Яворский и другие «Справочник по физике»

Р.А. Гладкова «Сборник задач и вопросов по физике для средних учебных заведений» Эрик Роджерс «Физика для любознательных том-3»

И.Ш. Слободевский «Задачи по физике» М. Наука-1980 С. П. Мясников «Пособия по физике» М-1988. Акоста «Основы современной физики»

Астрономия "

Негизги адабияттар:

Б. А. Воронцов Вельяминов «Астрономия-11 кл.» М. Просвещение-1989.

Саймон жана Жаклин Миттон Астрономия. Оксфорд 1994 О.Шаршекеев
Астрономия 11- кл Бишкек 2012

Н. Хоровиц «Поиски жизни в солнечной системе» изд. Мир.-1988 М.М. Дагаев
«Солнечные и лунные затмения» М-1978.

Л.В. Ксанфомегити «Планеты, открытые заново. М наука-1978.

Б.А. Максимачев «В звездных лабиринтах» М. Наука-1978

Биология

Негизги адабияттар:

А.Т.Токтосунов. С, С. Рүстембеков А. Ш. Шекешов. Б.Б.Алымбаев, “Жалпы биология”, Бишкек 2007ж.

Кошумча адабияттар:

Ю.И Полянский. А.Д. Браун. “Жалпы биология”. М. 1989ж.

Д.П. Викторов. О. А. Лакомкина. В.А.Иванова. “Жалпы биология”. М. 1981ж.

Химия

Негизги адабияттар:

Г.Е.Рудзитис., Ф.Г.Фельдман «Химия» 10 класс. Бишкек 2004г.

Ф.Г.Фельдман., Г.Е.Рудзитис «Химия» 9 класс.Москва 1992г.

Кошумча адабияттар:

Л. А.Цветков “Органическая химия” 10 класс

Ф.Г.Фельдман., Г.Е.Рудзитис «Основы общей химии» И класс Москва 1992г.

География

Негизги адабияттар:

“Дүйнөнүн экономикалык жана социалдык географиясы”10-кл.4

Насипбек Бакиров. Бишкек 1999-ж.

“Геоэкологиянын негиздери” 11-кл. Абдырай Осмонов. Бишкек. “Билим куту” 2006.

Кошумча адабият

“Кыргыз Республикасынын географиясы” 5 даана Б. Бакиров. Бишкек 1998-ж.

“Экономическая и социальная география мира” В.П.Максаковский. Москва. 1990г.

Баштапкы аскердик даярдык

Негизги адабияттар:

Науменко Ю.А. «Начальная военная подготовка» Москва просвещение 1985 г.

Аверин А.И. «Начальная военная подготовка» Фрунзе Моктеп 1986 г.

Юрченко С.В., Касымбеков М.Р. Программа и сборник инструктивно методических документов по допризывной подготовке молодежи Бишкек 2004 г.

Штыкало Ф.Е., Аверин А.И. Учебно методическое пособие по начальной военной подготовке. Москва посвещение 1986 г.

Дене тарбиясы

Негизги адабияттар.

Залетаев И.П., Шеянов В.П. Физическая культура. Практическое пособие. Москва, Педагогика. Москва, ФИЗ, 1986 г.

Белорусова В.В., Решетен И.И., Педагогика. Москва, ФИЗ, 1986 г.

Минаев Б.М., Шиян Б.М. Основы методики физического воспитания. Москва, Просвещение, 1985 г.

Комплексная программа физического воспитания. Москва, Просвещение 1985 г.

Саралаев М.А'. Национальные виды спорта. Ош, 1993 г.

Кесиптик кыргыз тил

Негизги адабияттар:

А.Жалилов. Азыркы кыргыз тили Бишкек 1996-жыл. 3 даана.

С. Ибрагимов “Тил илимине киришүү” курсу боюнча практикум Бишкек- 1998.

Ч. А. Кадырова Кыргыз тили Методикалык колдонмо Бишкек- 1998.

Кошумча адабияттар

И. Абдувалиев. Азыркы кыргыз тили Бишкек 1997- жыл.

А. Сапарбаев. Кыргыз тилинин лексикологиясы жана фразеологиясы. Бишкек 1997.

Ж. Мураталиева. Морфологияны синтаксистин негизинде окутуу. Бишкек 1996-ж.

А.Сапарбаев. Синтаксиста окутуунун негиздери. Бишкек 1997-жыл.

С. Кудайбергенов. Кыргыз адабий тилинин грамматикасы Фрунзе 1980-жыл.

К. К.Сартбаев Кыргыз тилин окутуунун методикасы Мектеп 1978-жыл.

Б. Өмүралиев. Кыргыз тилинин синтаксистин окутуунун методикасы Мектеп 1991- жыл.

Кесиптик орус тили

Негизги адабияттар:

Н.П. Задорожная, Дж.Н.Идрисова «Синтаксис русского языка», Бишкек «Технология» 2002 г.

Л.А. Чешко. Русский язык. Москва, «Высшая школа», 1981 г.

А.М Саматова «Русский язык», Фрунзе.

Кесиптик англис тили Негизги адабияттар:

Betty Shramper Azar “ Basic English Grammer” USA 1996

Парахина А. И, Тылкина С. А « Учебник английского языка для техникумов». Высшая школа. Москва 1992г.

Кошумча адабият:

Титаренко Н.А. Английский для землеустроителей.

Р. Диксон «Говорите по английски», Высшая школа. Москва 1991г.

Т. Н. Игнатова «Английский язык, интенсивный курс» В. III. Москва 1991г.

А. И. Немыкина, К.И, Ракова «120 устных тем по английскому языку» Аквариум ГИПШ 1997 г.

В. Ф.Шпаковский, «Популярный русско-английский разговорник». Москва. 2008 г.

С. Н.Любимцева. «Деловой английский язык для начинающих». Высшая школа; Москва. 1995 г.

М.Swan. С.Walter. “The new Cambridge English course” Practice I,II. 2006.

Б.М.Мажитова.А.Х.Бегельдинова. «Методические разработки по программное обучение английскому языку». Бишкек-2007.

Кыргызстандын тарыхы Негизги адабияттар:

Ө.Ж.Осмонов , А.С.Мырзакматова Кыргызстандын тарыхы Урунттуу учурлар. Бишкек 2022-ж.

Кыргыз тарыхы энциклопедиясы. Бишкек 2003-ж.

Ө.Ж.Осмонов ,А.С.Мырзакматова Кыргызстандын тарыхы. Бишкек 2007-ж 9-кл. Ө.Ж.Осмонов, А.С.Мырзакматова Кыргызстандын тарыхы ;Урунттуу

учурлар. 10-кл. Бишкек 2007-ж.

Кошумча адабияттар:

Е.В. Саплин. Тарыхка саякат Бишкек 1996. ж.

В.В. Бартольд Кыргыз жана Кыргызстан тарыхы боюнча тандалмалар Бишкек 1997-ж.

К.Жусупов Кыргыздар Бишкек 1995-ж. 1-том

К.Жусупов Кыргыздар Бишкек 1995-ж. 1-том

Манас таануу

Негизги адабияттар:

Т. Абдырахманов. Т. Тургуналиев Манастаануу- 2013

Т. А. Бакчиев Манастаануу Бишкек-20

А. Акматалиев Манастаануу Бишкек- 2013

Баяс Турал «Манас» боюнча хрестоматия Бишкек-2013

К. Жумалиев Манастаануу Бишкек- 2011

Жусуп Мамай, Манас, 1 том. Ош 1995-ж.

Бектур Исаков. Манас сабагы. Бишкек 1994- ж.

Кошумча адабияттар:

Бектур Исаков. Манас Наама. Бишкек 2005- ж.

Бектур Исаков. Манастын жети осуяты. Бишкек 2002- ж.

Зияш Бектенов. Мурас. Фрунзе 1990- ж.

«Манас» энциклопедия 1-2 том.

«Манас» эпосу жана дүйнө элдеринин эпикалык мурасы. Бишкек 1995 -ж.

Бектур Исаков. «Манас» эпосун окутуу. Фрунзе 1989- ж.

Философия Негизги адабияттар:

Эдилова М.М. Аалиева Т.К. «Философия» Бишкек «Гулчынар» 2008.

Ж.Баласагын «Кут алчу билим» Бишкек. 1993.

Ф. Энгельс «Табият диалектикасы» Фрунзе. 1990.

«Марксизм -ленинизмдин негиздери» Фрунзе 1985.

«Философия» курс лекций Москва «Владос» 19и Морфология Фрунзе- 1980.

Кесиптик математика Негизги адабияттар:

А. А. Ашбаев, А. А. Борубаев «Жогорку математика»

Ж.А. Кутанов «Высшая математика в упражнениях и задачах».

Колмогоров А.Н. «Алгебра жана анализдин башталышы» 10-11 кл.

Кошумча адабияттар.

Ивлев Б.М.Саякян С.М. Шварцбург С.И. «Дидактические материалы по алгебре и началам анализа для 10 кл.» Пособие для учителя. Москва «Просвещение» 1988-г.

Выгодский М.Я. «Справочник по высшей математике » Москва «Наука» 1966 г.

Цыпкин А.Г. «Справочник по математике для средней школы»

В.А.Гусев ,А.Г.Мордкович «Математика» Справочные материалы.Москва «Просвещение» 1988 г.

В С. Соломоник «Сборник вопросов и задач по математике»

Г.Н. Яковлев «Алгебра и начала анализа» Математика для техникумов. Часть 1,2 Москва «Наука» 1988 г. 1 часть-17 шт. 2 часть -

В. Т.Лисичкин. И.П.Соловейчик “Математика” Москва “высшая школа” 1991г.

Информатика

Негизги адабияттар:

Ю.Д.Романовбй “Информатика и нформационные технологии” Москва эксимо
2011 А. Омуралиев. Р.Габышов “Информатиканын негиздери” Бишкек 2002
С. В.Киселев. И.Л.Киселев “Современные офисные технологии” М. 2002

Экологиянын негиздери**Негизги адабияттар:****Колдонулган адабияттар:**

“Жалпы экология” А.М.Мүсүралиев, Т.З.Ниязов, А.Б.Шамшиев.

“Жалпы экология” Б.Кулназаров.

“Экологический практикум” А.Г.Муравьев, Б.Б. Каррыев.

“Фундаменталдык экология” Т.З.Ниязов, А.Д.Молдобачаев.

Жаныбарлардын анатомиясы жана физиологиясы**Негизги адабияттар:**

Ялисеев АЛ, Сафонов НА, Бойко В .И. Физиология сельско-хозяйственныхживошых Колос,
1984.

Надегов НА. Патологическая физиология и патологическая анатомия сельскохозяйственных
животных Колос 1984.

Кошумча адабияттар:

Анатомия домашних животных Под. Ред. Акаевского А.И. колос, 1984.

Патологическая анатомия сельскохозяйственных животных Под. Ред. Шикова Б.П. колос,
1980.

Проф. док.Али Бахадыр Салыштырмалуу ветеринария анатомиясы. Бурса, 1996.

Түлөбаев АЗ. Физиология 1Д. Бишкек, 2011.

Жаныбарларды тоюттандыруу**Негизги адабияттар:**

Е.А.Арзуманян., А.П.Бегучев.,В.К. Дыман.,Б.Ф.Фандеев., Ю.И.Юдин. “Мал арбасы” 1985-ж.

Латын тили Негизги адабияттар:

Валл Г. И. «Латинский язык» 1990 г.

Вульф В.Д. «Латинский язык» 1990 г.

ВиннигукЛ. «Латинский язык» 1975 г.

Зоогигиена жана ветсанитария

Негизги адабияттар:

"догигиена В.А. Аликаев Москва « Колос» 1976

Мал чарбасы Негизги адабияттар:

Е.А.Арзуманян., А.П.Бегучев.,В.К. Дыман.,Б.Ф.Фандеев., Ю.И.Юдин. “Мал арбасы” 1985-ж.

Фармакология**Негизги адабияттар:**

Я.И.Яковлев. “Фармакология” Москва Колос 1968

“Практикум по ветерениринарной фармакологий и рецептуре”. М.И. Вабинович Москва

“Агропромиздат” 1988

Менеджменттин негиздери**Негизги адабияттар:**

«Менеджмент» С.О.Ваханский М.1999 г.

Кошумча адабияттар:

«Основы менеджмента» Н.И.Кабушкин М. 2006 г.

«Менеджмент в вопросах и ответах» В.Р.Весенин. 2002 г.

«Менеджмент в вопросах и ответах» В.Р.Весенин. 2007 г.

«Основы менеджмента» В.Л.Полукаров.

«Менеджмент» Н.В.Перевердев М. 2007 г.

Кесиптик ишмердүүлүктү укуктук камсыздоо**Негизги адабияттар:**

Кыргыз Республикасынын Конституциясы. 27- июнь 2010-жыл.

Жолдошев Т.Т. Укук таануу. Ош. 2013.

Жолдошев Т.Т. Правоведение Кыргызской Республики. Бишкек 2013.

Марченко М.Н., Дерябина Е.М. Правоведение. Москва 2009.

Михайленко Н.Т. Правоведение Кыргызской Республики, Бишкек, ч 1, ч 2, 1997.

Патологиялык физиология жана анатомия

Негизги адабияттар:

“Патологическая анатомия”. К.И. Вертинский М.А. Налетова Москва колос 1973 Ички

Жугушсуз илдеттер

Негизги адабияттар:

“Малдын жугушсуз ыландарынын эпипатогенизм жана профилактикасы”. А.Жетигенов Э.А. Жетигенов У.З. Мурзакылов Бишкек 1997.

Эпизоотология

Негизги адабияттар:

“Эпизоотология жана паразитология боюнча маалыматтама” Бишкек 2012 Паразитология инвазиялык илдеттер

Негизги адабияттар:

“Жалпы паразитология жана Вет гельминтология боюнча лекциялар курсу” Касымбеков.Б Бишкек 1995

Ветеринардык хирургия

Негизги адабияттар:

“Оперативная хирургия с основами топографической анатомией домашних животных”. И.И. Могда, Б.З. Иткин, И.И. Воронин. Москва Колос 1979

Справочник по ветеринарной хирургии М.В. Плихотин Москва Колос 1977

“Частная ветеринарная хирургия” К.И. Шакалов, Б.А. Башкиров Ленинград Аграномиздат 1986

В. К. Кузнецов. Ветеринарная хирургия. Москва. Агропромиздат 1986г.

Д. И. Высоцкий. Ветеринарная хирургия, ортопедия и офтальмология. Москва. Агропромиздат 1986г. Колдонулган адабияттар:

И.Всеголов. Зоохирургия. Москва. Агропромиздат 1988г.

Акушердик гинекология

Негизги адабияттар:

“Практикум по акушерству гинекологий и искусственному осеменению сельскохозяйственных животных” И.И. Родин В.С. Тарасов И.Л. Якимчук Москва 1979

Ветеринардык ишти уюштуруу

Негизги адабияттар:

Т.Жунушов. «Ветеринария иштерин уюштуруу жана анын экономикасы» Бишкек 1998-ж. Колдонулган адабияттар:

С.Деркенбаев,Ш Чертикеев. «Мал чарбачылык», «Жылкы чарбасы» Бишкек 2006-ж.

С.Деркенбаев.Ш Чертикеев. «Мал чарбачылык», «Бодо мал чарбасы» Бишкек 2006-ж.

Турмуш тиричиликтин коопсуздугу

Негизги адабияттар:

Безопасность жизнедеятельности А.И. Лобачёв

Безопасность жизнедеятельности Ю.Г. Сапронов. А.Б. Сыса. В.В. Шахбазян Колдонулган адабияттар:

С. Алексеев: Безопасности жизнедеятельности Ю.В. Попов: Охрана труда в лесном хозяйстве Л.М. Краснов: Охрана труда в условиях повышенной опасности П.М. Словенцев: Охрана труда

Т.И. Алиев, К.К. Конокбаев: Айыл чарбасында эмгекти коргоо ,А.И. Калошин: Охрана труда

Айыл чарбасынын экономикасы

Негизги адабияттар:

К.Абдумаликов. «Айыл чарбасынын экономикасы» Бишкек-1994

Колдонулган адабияттар:

Н.Я.Коваленко. «Экономика сельского хозяйства». Москва-1998 А.П.Казаков «Экономика». Москва-1996.

О.Мусабеков «Экономикалык теория». Бишкек-1997. .

К.Алиев «Экономикалык билимдин негиздери». Бишкек -1996.

Башкарууну иш кагаздары менен камсыздоо

Негизги адабияттар:

Т.В. Кузнецова, Е.А. Степанова, Н.Г. Филиппов «Делопроизводство и техническая документация». Изд. «Высшая школа», Москва, 1990 г.

Н. Кузнецова, Р.Н. Вагенгейм «В помощь машинистке, секретарю, стенографистке». Москва, «Высшая школа», 1990 г.

'Н. Бондырева «Секретарское дело», Москва, «Высшая школа», 1989 г.

И. Лосев, Т.В. Кузнецова «Основы делопроизводства», Москва, «Экономика», 1976 г.

М. Амелина. Методика курса «Машинопись и основы делопроизводства». Москва, «Просвещение», 1983 г.

И. Кузнецов. «Деловая переписка на английском и русском языках 1992 г.

М.В. Кирсанов «Современное делопроизводство» Москва-Новосибирск ИНФРА-М Сибирское соглашение 2007 г.

Труханович Л.В. Образцы договоров ч.1,2 Москва-1997 г.

**2022-2023 -окуу жылындагы Талас агрардык экономикалык колледжинин окутуучуларынын
жана кызматкерлеринин сапаттык тизмеси (2023-жылдын 10-майына карата)**

№	Фамилиясы, аты, атасынын аты	Ээлеген кызматы	Туулган жылы, күнү, айы.	билими	Эмгек стажы		
					жалп	ы	колл
1.	Алымкулов Бактыбек Бекболсунович	Директор	23.05.1969	КАЧИ- 91, окумуштуу агроном Б-1, № 037625; КРББА-01, юрист, ДВВ № 99250, , б.и.к., а.и.к., КРббо	36	31	1991
2.	Садырова Сулайка Жекшеновна	Окуу иштери б/а ОБ	05.10.1968	КМУ-1991, УВ-1, №159687, кыргыз тили жана адабияты сабагы боюнча мугалим, КРббо	31	31	2004
3.	Табылды уулу Айбек	Мам.тил ж/а ТИ б/а о.б.	21.05.1980	КМКТЖАУ-2002 (бакалавр), ДБ № 25060, экономист	19	19	2003
4.	Момунбекова Клара Аманкуловна	Өнд. окуу б/а о.б.	25.12.1970	КМУУ-1994, ФВ-1, № 120627, экономист, КРббо	31	28	1994
5.	Дуйшекеева Чүрөк Молдосаковна	Башкы эсепчи	26.04.1968	КАУ 2003, эсепчи ЕВ № 61619, КРббо	36	0	1993
6.	Шаршенова Оксана Тойчубековна	Бөлүм башчысы	27.10.1983	ТАЭК-2004, техник-электрик, ЕП № 00944, ТалМУ, 2008, электрожабдуу, инженер-электрик CD № 080129407	16	16	2005
7.	Абдукаимов Шаршенбай Солтонович	Практ. жетекчиси	05.03.1951	КАЧИ-74, Ц №37186, ветврач, б.и.к., КР бил. бер. эмг. син. кызм. КРббо	51	31	1991
8.	Абдукаимов Залкарбек Шаршенбаевич	АЧД жетекчиси	06.09.1993	ТАЭК- 2014 бухучет, эсепчи, УС № 140007344	12	12	2010
9.	Адамкалый уулу Манас	окутуучу	22.10.1998	ОСПО ТалГУ – 2021, электр м/н камсыздоо, техник-электрик, ТС № 210126131	-	-	2023
10.	Азиспек уулу Мирзат	окутуучу	14.05.1999	Пенза мамлекет университети, 2021, физика, бакалавр, № 105832 0001716	1	1	2021
11.	Айдарова Айнура Бороновна	окутуучу	23.11.1977	ТалМУ ТИ, 2008, инженер электрик, CD № 080129256	14	14	2009
12.	Айткулова Дилбира Тургунбековна	окутуучу	01.08.1967	К. Скрябин ат. АЧИ, 1994 ж, гидромелиорация, инженер-мелиоратор, ФВ-1 № 130344; КГЮА юриспруденция, юрист, CD № 130018264	36	2	2019
13.	Алыбаева Токтобүбү	окуу мастери	03.04.19	ТМУ- 2004, кыргыз тили жана адабияты адистиги боюнча	4	2	2007

	Тойчубековна		60	окутуучу. МВ № 24362 ТИПТ- 1980 өндүрүштүк окуунун мастери, ГТ № 098088	2	0	
14.	Базарбаев Чынгыз Бахтиярович	окутуучу	19.07.19 97	К. Скрябин атындагы КУАУ, 2020, УВ № 200206471, ветеринардык врач	1	1	2021
15.	Бектемирова Элмира Өзүбековна	окутуучу	24.03.19 68	КККПИ-1991, англис жана немис тилдери муг. УВ-1 № 162919 КР ббб	3 6	3 1	1992
16.	Джуматаева Майрамкүл Өмүржановна	Усулкана башчысы	24.04.19 75	ТГУ-2005, ТВ № 220007439, тарых сабагы боюнча мугалим	1 5	1 5	2005
17.	Койчукеева Бактыкан Адылбековна	Китепкана башчысы	09.09.19 61	Токмок ш. Республикалык маданий агартуу мектеби, 1982, ДТ № 369439, орто квалификациялуу китепканачы	3 0	0	1998
18.	Кудакеева Нурзат Анарбековна	окутуучу	02.11.19 80	Тал МУ, 2004, тарыхчы, МВ № 24341	1 9	1 9	2004
19.	Кыдралиева Айнур Сатылгановна	Архивариус	14.11.19 77	Ж. Баласагын атындагы КУУ- 2014, тарых CD № 140518341	1 7	1 7	2016
20.	Мамбеталиева Гульнара Сагымбековна	Иш жүргүзүүчү	14.02.19 61	КККПИ-1983, КВ № 207723, орус тили жана адабият мугалими, тарбия иштери боюнча усулчу, КРббб	3 9	3 9	1991
21.	Мамбетова Миргул Бообековна	лаборант	28.12.19 84	ТМУ 2006, CD № 060062636 “Бухгалтердик эсеп жана аудит” адистиги боюнча бухгалтер.	2 1	1 5	2007
22.	Мамыралиев Медеркул Абданаевич	Дене тарбия жетекч.	01.01.19 61	КМФКИ-1992, дене чыңдоо жана туризм боюнча мугалим уюштуруучу, УВ-1 № 161941, КРббб	3 9	2 9	2005
23.	Медербекова Чолпон Медербековна	окутуучу	26.11.19 90	ТалМУ-2022, педагогика, бакалавр, ТВ № 220215558; ТАЭК- 2010, жерге жайгаштыруу, техник-жерге жайгаштыруучу, СС №100004522	5	5	2017
24.	Молдобаева Лариза Мырзабековна	Лаборант	02.01.19 75	К. Тыныстанов атындагы ЫМУ-1996, АВ № 09038, кыр. тили жана кырг. адабияты мугалими	2 3	2 3	2008
25.	Молдокулова Нургиза Жумабековна	Окуу катчы	02.09.19 86	ТГУ- 2009 ж, CD № 090183283, биолог	1 2	1 2	2010
26.	Нуркулова Жылдыз Акынбаевна	Кассир-эспечи	01.01.19 65	ТАЭК, 2012., ТВ № 210086223, эсепчи	1 1	0	2011
27.	Нурлан уулу Арген	Ин.-программист	03.08.19 98	Тал МУ, 3-курс	-	-	2022
28.	Орозалиева Чынара Мамытовна	окутуучу	17.08.19 61	КМУ-1982, экономист, ИВ № 347308, КРббб	4 0	2 7	1995
29.	Сабатбек уулу Сабырбек	Инж-	03.02.19	ТалМУ, 2017, физик-математик (бакалавр), УВ № 170413611	9	9	2017

		программист	93				
30.	Садырбаева Алия Альмахановна	окутуучу	28.01.1976	Дж.ТАЖӨЖ ТИ, 1997, чети тилин билген экономист, ЖБ № 0138121	22	6	2015
31.	Сейдибалиева Чынара Медеткановна	Лаб.башчысы	08.05.1969	Алтай айыл чарба институту-1992, ветеринардык врач ЦВ № 296600	29	29	2007
32.	Сейталиева Зийна Кимбилетовна	эсепчи	01.01.1965	ФФЭТ, 1983, бухгалтер, ДТ № 378136	34	0	1992
33.	Султанов Кыркбек Учубекович	окутуучу	20.07.1953	ФПИ, 1981, инженер-электрик, ЖВ № 257211	46	17	2007
34.	Темирбекова Үмүт Бектемировна	Инженер-секретарь	24.09.1999	ТалМУ- педагогика ж/а башталгыч билим берүүнүн методикасы, 4 курс	-	-	2023
35.	Товкеева Алымкан Жээнбековна	Лаборант	12.11.1955	Москва ш. кооперативдик институт- 1980, уюштуруучу экономист, ЗВ № 102943	41	27	2007
36.	Токтосунова Назира Эмилбековна	Окуу мастери	23.09.1976	ТалМУ- 2016, бухгалтер-экономист, СТ-1 № 365432	23	23	1998
37.	Турдугулова Анара Чоноевна	окутуучу	15.11.1963	КМУ-1986, англис тили, НВ № 100250, КР ббо	35	35	1994
38.	Урматбек кызы Гүлзат	окутуучу	22.12.2000	КГНУ им. Бадасагына, 2022 ТБ № 220087583, химиялык технология багыты боюнча бакалавр	-	-	2022

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ
ТАЛАССКИЙ АГРАРНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЙ КОЛЛЕДЖ**

«УТВЕРЖДАЮ»
Директор колледжа

Б.Б. Алымкулов

Образовательная программа на компетентностной основе

Специальность: 111201 «Ветеринария»

Квалификация: Ветеринарный фельдшер

Форма обучения: очная

Талас 2023

Настоящая программа разработана в рамках проекта МОН КР и АБР «Программа развития сектора: Навыки для инклюзивного роста - Консультации по развитию и управлению системой ПТОО, CS1-QCBS-01-2018». Ответственное лицо со стороны Отдела реализации проекта «Программа развития сектора: Навыки для инклюзивного роста - Консультации по развитию и управлению системой ПТОО, CS1-QCBS-01-2018» - Боконбаева Жаныл Кулубековна, к.и.н., координатор по обучению на компетентностной основе.

Образовательная программа составлена в соответствии с Руководством по разработке образовательной программы на компетентностной основе, утверждённым Приказом МОН КР №4788/1 от 27.07.2023 г., Руководством по оценке компетенций (результатов обучения среднего профессионального образования), утверждённым Приказом МОН КР №4788/1 от 27.07.2023 г., и на основе профессионального стандарта «Ветеринария».

Данная программа обучения на рабочем месте полностью отвечает основным принципам компетентностного подхода, лежащего в основе современных государственных образовательных стандартов профессионального образования КР: единство теории и практики, междисциплинарный, интегрированный подход в основе образовательного процесса, акцент на применении умений и знаний в профессиональной деятельности, что позволит выпускнику успешно работать в избранной сфере деятельности, обладать социально-личностными и профессиональными компетенциями, способствующими его социальной мобильности и устойчивости на рынке труда.

Согласована с Ветеринарным управлением Бакай-Атинского района Таласской области, начальник Абылгазиев М.Ө. _____

Полное название учебного заведения и аббревиатура	Таласский аграрно-экономический колледж
Краткая информация об организации	Таласский аграрно-экономический колледж был открыт 18 июня 1991 года Постановлением Правительства Кыргызской Республики № 289 и осуществляет свою деятельность на основе лицензии № LC 190002195 на право ведения образовательной деятельности в сфере профессионального образования и сертификата о государственной аттестации № VK 190000094 За весь период осуществления подготовки кадров колледж подготовил свыше 4040 специалистов для аграрного сектора страны, из них 242 выпускника получили дипломы с отличием. В процессе обучения основное внимание уделяется подготовке конкурентоспособного специалиста с высокими личностными качествами, владеющего английским языком и основами делопроизводства, навыками компьютерной грамотности. Учебно-материальная база колледжа постоянно обновляется и совершенствуется. В распоряжении студентов имеется библиотека, фонд которой насчитывает свыше 25 тысяч экземпляров учебной, научной и художественной литературы, 3 компьютерных класса оснащенных доступом в сеть Интернет, спортивный клуб. Также колледж в достаточной мере оснащён учебно-техническими средствами: 3 интерактивные доски, проекторы, 2 лаборатории по ветеринарии. За прошедшие 32 года колледж создал себе хорошую репутацию. В настоящее время учебно-воспитательную деятельность в колледже осуществляют 32 высококвалифицированных преподавателя. Среди них два кандидата биологических наук, один имеет звание заслуженного работника образования, один старший научный сотрудник, один профессор Российской академии естествознания. Двенадцать преподавателей награждены значком «Отличник образования Кыргызской Республики»
Страна/город	г. Талас, Кыргызстан
Название программы	111201 -- Ветеринария Срок обучения: на базе 9 класса -- 2 года 10 месяцев на базе 11 класса -- 1 год 10 месяцев Предметы для тестирования: биология, кыргызский (русский) язык и литература
Цель программы / Описание программы обучения	Подготовка специалистов среднего руководящего звена в области лечения и профилактики сельскохозяйственных животных.
Вид экономической	75.00 Ветеринарная деятельность

деятельности	
Область профессиональной деятельности выпускников специальности	111201 – Ветеринария включает в себя организацию и проведение работ по санитарному и зоогигиеническому состоянию скота и кормов и мероприятия по предупреждению болезней у сельскохозяйственных животных.
Объектами профессиональной деятельности выпускников являются	- Животные - Продукты животного происхождения - Корма и кормовые добавки - Ветеринарные средства и процессы - Ветеринарная документация, включая нормативно-правовые документы
Результаты обучения программы	Р0 1 Способен логически строить свою устную и письменную речь на государственном (уровень В1), официальном на уровне профессионального общения; Р0 2 Способен выявлять, анализировать причинно-следственные связи и закономерности исторического процесса; объяснить место и значение эпоса «Манас» среди шедевров устного народного творчества, эпического наследия человечества; Р0 3 Способен использовать предпринимательские знания и навыки в профессиональной деятельности; Р0 4 Способен применять математические методы для решения профессиональных задач, использовать современные информационно коммуникационные технологии в профессиональной деятельности; ПРО 1. Способен вести постоянный контроль за санитарным и зоогигиеническим состоянием скота и кормов ПРО 2. Способен планировать и проводить диагностические исследования и диспансеризацию животных. ПРО 3. Способен планировать и проводить зоотехнический анализ кормов и ветеринарную обработку животных и готовить дезинфицирующие препараты. ПРО 4. Способен планировать и проводить диагностические и лечебные процедуры.
Нормативный срок освоения программы	1г. 10 мес.
Уровень квалификации по НРК КР	5
Название присуждаемой квалификации	Диплом - ветеринарный фельдшер
Профессиональная квалификация	1. Профессиональный стандарт ветеринарного фельдшера по специальности 111201 «Ветеринария», группа занятий по ОКЗ 3240 Ветеринарные фельдшеры 2. Государственный образовательный стандарт среднего

	профессионального образования Кыргызской Республики. Специальность: 111201 «Ветеринария»
Формы освоения программы	- очная
Трудоемкость программы	120 кредитов
Целевая группа	выпускники среднего образования; выпускники начального профессионального образования при наличии 17 общеобразовательных предметов.
Требования к поступающим	В ТАЭК принимаются граждане Кыргызской Республики, иностранные граждане и лица без гражданства, постоянно или временно проживающие на территории Кыргызской Республики, имеющие основное общее или среднее общее образование и начальное профессиональное образование (если обучение составляет 3 года). Прием в ТАЭК осуществляется на конкурсной основе.
Возможная траектория обучения	Выпускник, освоивший основную профессиональную образовательную программу по специальности среднего профессионального образования 111201 «Ветеринария», подготовлен: к освоению основной образовательной программы высшего профессионального образования; к освоению основной образовательной программы высшего профессионального образования по профилю и родственным направлениям подготовки высшего профессионального образования 111201 «Ветеринария» в ускоренные сроки
Учебный план	Приложение 1
Описание учебных модулей	Приложение 2
Связь результатов обучения с учебными модулями	Приложение 3 - (промежуточное)
Связь результатов обучения с дисциплинами	Приложение 4
Матрица компетенций	Приложение 5 (промежуточное)
Матрица результатов обучения программы	Приложение 6

Учебный план

Среднего профессионального образования

по специальности 111201 «Ветеринария»

Нормативный срок обучения: 1 год 10 месяцев

№	Наименование учебных компонентов	Общая трудоемкость		В том числе			3-сем	4-сем	5-сем	6-сем
		кредит	часы	лекция	ЛПЗ	СРС	15-18 нед	15-18 нед	15-18 нед	15-18 нед
1.	Общегуманитарный цикл (18 кредитов)	18	540	190	134	216	270	54		
	Базовая часть	15	450	160	110	180				
1.1	Кыргызский язык и литература	3	90	30	24	36	54			
1.2	Русский язык	2	60	20	16	24	36			
1.3	Английский язык	2	60	20	16	24	36			
1.4	История Кыргызстана	4	120	50	22	48	72			
1.5	Манасоведение	2	60	20	16	24	36			
1.6	География Кыргызстана	2	60	20	16	24	36			
	Вариативная часть	3	90	30	24	36		54		
1.7	Философия	3	90	30	24	36		54		
2	Математический и естественнонаучный цикл	6	180	52	56	72		72	36	
2.1	Профессиональная математика	2	60	16	20	24		36		
2.2	Информатика	2	60	16	20	24			36	
	Вариативная часть	2	60	20	16	24		36		
2.3	Основы экологии	2	60	20	16	24		36		
3	Профессиональный цикл	75	2250	750	618	900				
	Базовая часть									
У М1	Ведение постоянного контроля за санитарным и зоогигиеническим состоянием скота и кормов	20	600	180	144	222	240	108	36	
	Дисциплина: Анатомия и физиология сельскохозяйственных животных	6	180	60	48	78	108			
	Дисциплина: Животноводство и кормление животных	6	180	60	48	72		108		
	Дисциплина: Зоогигиена и ветеринарная санитария	2	60	20	16	24			36	
	Дисциплина: Фармакология и латинский язык	4	120	40	32	48	72			
	Учебная практика	2	60				60			
У М2	Диагностика и диспансеризация сельскохозяйственных животных	18	540	136	116	168		174	154	46

	Дисциплина: Ветеринарная хирургия	3	90	30	24	36		54		
	Дисциплина: Эпизоотология с микробиологией	4	120	40	32	48			72	
	Дисциплина: Ветеринарно-санитарная экспертиза	7	210	66	60	84			80	46
	Производственная практика	4						120		4
У М3	Зоотехнический анализ кормов, подготовка дезинфицирующих препаратов и ветеринарная обработка животных	16	480	128	106	126			212	46
	Дисциплина: Патологическая физиология и патологическая анатомия 1 часть	2	60	16	20	24				
	Дисциплина: Внутренние незаразные болезни и клиническая диагностика 1 част.	3	90	42	30	18			60	66
	Дисциплина: Организация ветеринарного дела	3	90	42	30	18			72	
	Дисциплина: Акушерство, гинекология и искусственное осеменение сельскохозяйственных животных 1 часть	4	120	40	32	48				
	Квалификационная практика	4	120							120
У М4	Проведение диагностических и лечебных процедур	21	630	172	134	174			132	216
	Дисциплина: Патологическая физиология и патологическая анатомия 2 часть	3	90	42	30	18			80	82
	Дисциплина: Внутренние незаразные болезни и клиническая диагностика 2 част.	4	120	40	32	48			60	66
	Дисциплина: Акушерство, гинекология и искусственное осеменение сельскохозяйственных животных 2 часть	5	150	50	40	60				
	Дисциплина: Паразитология и инвазионные болезни	4	120	40	32	48			72	
	Квалификационная практика	5	150							150
	Вариативная часть	15	450	154	116	180		198		72
3.1 3	ПОПД	4	120	40	32	48				72
3.1 4	Основы предпринимательства	3	90	34	20	36		54		
3.1 5	ДОУ	3	90	30	24	36		54		
3.1	Болезни птиц	3	90	30	24	36		54		

6										
3.1 7	БЖД	2	60	20	16	24		36		
П 2	Квалификационная практика	10							300	
	Итоговая государственная аттестация	6	180							
	Всего	120	3444	1012	806	261 4	510	606	570	782

Приложение 2

Описание учебных модулей программы

Учебный модуль 1

- 1. Название учебного модуля** - Ведение постоянного контроля за санитарным и зоогигиеническим состоянием скота и кормов
- 2. Номинальная продолжительность учебного модуля** - 20 кредитов (600 часов)
- 3. Уровень квалификации по НРК** -5
- 4. Критерии оценок.**

- Осуществлены мероприятия по проверке соблюдения санитарных и зоогигиенических правил в помещениях по содержанию сельскохозяйственных животных и птиц. Выполнены процедуры по определению санитарного состояния пастбищ и мест водопоя животных;
- Определены санитарные показатели разных видов животноводческих кормов. Выполнены процедуры по отбору проб для лабораторных исследований. Проведены проверки соответствия транспортных средств требованиям ветеринарно-санитарных правил;
- Оформлены результаты проверок и процедур с соблюдением установленных правил, проведен постоянный контроль за правильным использованием индивидуальных средств защиты и соблюдением санитарно-гигиенических норм сотрудниками сельскохозяйственного предприятия.

5. Необходимые знания

- Ветеринарные и санитарные нормативы и зоогигиенические правила в животноводстве. Требования зоогигиенических, ветеринарных и санитарных правил к условиям содержания и ухода за животными
- Правила отбора проб кормов, смывов, материалов для лабораторных исследований.
- Требования по охране труда

6. Необходимые навыки

- Определять нарушения зоогигиенических нормативов и требований при содержании сельскохозяйственных животных с применением органических, визуальных методов и показаний
- Уметь правильно, по назначению использовать метрологическое оборудование для определения показаний микроклимата
- Правильно использовать средства индивидуальной защиты работников, помещений, содержания сельскохозяйственных животных.

7. Необходимые ресурсы

- Оборудование и инструменты для определения зоогигиенических состояний помещений (термометр, психрометр, колбы и. др.);
- Оборудование, приборы и инвентарь для определения микроклимата в местах для содержания животных, птиц и рыб;
- Специальная одежда и приспособления;
- Емкости для взятия проб кормов;
- Журнал по технике безопасности;
- Регистрационный журнал и прочая документация для организации делопроизводства в области ветеринарии;
- Открытые площадки;
- Помещения.

8. Метод проведения обучения

- Демонстрация
- Лекция
- Обсуждение
- Электронное обучение
- Метод проектирования/Ролевая игра
- Практические занятия

9. Метод оценки

- Интервью
- Письменный экзамен
- Тестовые задания

Учебный модуль 2

- 1. Название учебного модуля** - Диагностика и диспансеризация сельскохозяйственных животных.
- 2.** Номинальная продолжительность учебного модуля — 18 кредитов (540 часов)
- 3.** Уровень квалификации по НРК -5
- 4. Критерии оценок:**
 - Проведены мероприятия по дезинфекции оборудования, инвентаря и агрегатов, применяемых при содержании животных и птиц, а также по дезинфекции постоянных и временных помещений по содержанию скота и птиц;
 - Проведены мероприятия по дезинсекции и дератизации в помещениях содержания скота и птиц;
 - Проведены работы по утилизации трупов животных и птиц, биологических отходов и отходов ветеринарных препаратов;

- Проведены работы по стерилизации ветеринарных инструментов;
- Проведены работы по подготовке средств для выполнения ветеринарных и санитарных мероприятий и соответствующих инструментов согласно микроклиматическим условиям среды;
- Результаты ветеринарных и санитарных мероприятий были оформлены соблюдением установленных правил.

5. Необходимые знания

- Методы и приемы дезинфекции, дезинсекции и дератизации объектов животноводства;
- Методы и приемы стерилизации ветеринарных инструментов;
- Правила, методы и приемы сбора и утилизации биологических отходов и трупов; животных. Правила, методы и приемы утилизации отходов ветеринарных препаратов. Правила и порядок проведения осмотра животных перед убоем;
- Нормативные и правовые акты в отрасли ветеринарии. Требования по охране труда.

6. Необходимые навыки пользования оборудованием и приборами для санации животноводческих зданий и помещений

- Пользоваться способами, приемами и техническими средствами стерилизации;
- Пользоваться показаниями и инструкциями соблюдения безопасности, а также уметь готовить растворы для применения при проведении ветеринарных и санитарных мероприятий;
- Применять и соблюдать нормативные требования в ветеринарной отрасли;
- Расшифровывать результаты пред убойного осмотра животных

7. Необходимые ресурсы.

- Места и помещения для содержания животных, птиц, рыб;
- Места и помещения для убоя животных;
- Постоянные и временные помещения в местах содержания животных;
- Инструктажи и указания по проведению санитарно-профилактических работ;
- Инструктажи для утилизации трупов животных, биологических отходов и ветеринарных препаратов

Необходимые типы оборудования, инструменты и материалы:

- Оборудование и инструменты для определения зоогигиенического состояния помещений (термометр, психрометр, колбы и др.);
- Оборудование и средства для стерилизации ветеринарных инструментариев;
- Оборудование, инвентарь и агрегаты, используемые в животноводстве и птицеводстве;
- Оборудования, приборы и инвентарь для определения микроклимата в местах для содержания животных, птиц и рыб;
- Специальные одежды и приспособления;
- Средства для проведения санитарно-профилактических работ;
- Специальная одежда (перчатки, фартук);
- Препараты, медикаменты и другие средства;
- Установки, загоны и другие приспособления для проведения санитарно-профилактических работ;
- Специальные приспособления и места для утилизации трупов животных, биологических отходов и ветеринарных препаратов;
- Емкости для взятия проб кормов;
- Журнал по технике безопасности;
- Регистрационный журнал и прочие документации для организации делопроизводства в области ветеринарии;

- Документация по оформлению результатов ветеринарно-санитарных мероприятий в установленном порядке;
- Открытые площадки;
- Помещения;

8. Метод проведения обучения

- Демонстрация
- Лекция
- Обсуждение
- Электронное обучение
- Метод проектирования/Ролевая игра
- Практические занятия
- Курсовое проектирование

9. Метод оценки

- Оценка на основе проектов
- Интервью устным опросом
- Письменный экзамен
- Непосредственное наблюдение
- Тестовые задания
-

Учебный модуль 3

- 1. Название модуля** - Зоотехнический анализ кормов и ветеринарная обработка животных
- 2. Номинальная продолжительность учебного модуля** - 16 кредитов (480 часов)
- 3. Уровень квалификации по НРК** -5
- 4. Критерии оценки**
 - Проведены мероприятия по иммунизации сельскохозяйственных животных;
 - Проведены работы по взятию проб кормов, воды и биологических материалов животных с последующей упаковкой и подготовкой проб к исследованиям. Проведены противопаразитарные обработки;
 - Проведена оценка кормовых рационов животных;
 - Проведена ветеринарная регистрация и отчетность по установленной форме.
- 5. Необходимые знания**
 - Меры профилактики заболеваний животных различной этиологии
 - Правила применения биологических и противопаразитарных препаратов
 - Правила отбора и хранения биологического материала
 - Основы полноценного кормления животных и последствия его несоблюдения
 - Основные нормативные акты в области ветеринарии, действующие на территории Кыргызской Республики
 - Основы ветеринарного делопроизводства, учета и отчетности в ветеринарии
 - Требования охраны труда
- 6. Необходимые навыки**
 - Готовить к использованию биопрепараты в соответствии с инструкциями по их применению
 - Пользоваться техникой постановки аллергических проб
 - Пользоваться техникой введения биопрепаратов
 - Готовить средства для дезинфекции
 - Производить оценку рациона кормления для животных различных видов
- 7. Необходимые ресурсы.**
 - Журналы и прочая документация по учету животных и птиц;
 - Положения, приказы и указания по проведению работ по предупреждению

заболеваний животных;

- Документации ветеринарной отчетности и учета в установленных формах;
- Места и помещения для содержания животных, птиц, рыб;
- Постоянные и временные помещения в местах содержания животных;
- Инструктажи и указания по проведению работ иммунизации животных;

Необходимые типы оборудования, инструменты и материалы:

- Оборудование и средства для стерилизации ветеринарных инструментов;
- Оборудование, инвентарь и агрегаты, используемые в животноводстве и птицеводстве;
- Средства для проведения санитарно-профилактических работ;
- Специальная одежда
- Препараты, медикаменты,
- Установки, загоны и другие приспособления для проведения работ иммунизации животных
- Оборудования и средства для стерилизации ветеринарных инструментариев
- Документация по оформлению результатов ветеринарно-санитарных мероприятий в установленном порядке
- Журнал по ТБ.
- Открытые площадки;
- Помещения;

8. Метод проведения обучения

- Демонстрация
- Лекция
- Обсуждение
- Электронное обучение
- Метод проектирования/Ролевая игра
- Практические занятия,
- Курсовое проектирование

9. Метод оценки

- Оценка на основе проектов
- Тестовые задания
- Интервью с устным опросом
- Письменный экзамен
- Непосредственное наблюдение

Учебный модуль 4

1. **Название учебного модуля** - Проведение диагностических и лечебных процедур
2. Номинальная продолжительность учебного модуля – 21 кредит (630 часов)
3. Уровень квалификации по НРК -5

4. Критерии оценок

- Выполнена подготовка скота к диагностическим и терапевтическим процедурам. Проведены работы по общему осмотру животных.
- Проведены работы по инструментальному исследованию сельскохозяйственных животных;
- Проведены работы по диспансеризации сельскохозяйственных животных;
- Установлен клинический диагноз по результатам диагностических манипуляций;
- Проведены терапевтические работы с животными;
- Проведены акушерские работы при окоте скота;
- Проведены хирургические вмешательства в целях кастрации животных и в косметических целях;

- Проведены патологоанатомические вскрытия трупов животных;
- Проведены работы по оценке эффективности индивидуальных и групповых терапевтических манипуляций с животными;
- Проведены работы по оформлению диагностических и терапевтических процедур в установленном порядке.

5. Необходимые знания

- Анатомо-топографические характеристики организма животных с учетом видовых особенностей
- Нормативные данные физиологических показателей у животных
- Морфологические и биологические характеристики возбудителей инфекционных и инвазионных заболеваний животных
- Методы диагностики и лечения животных
- Фармакологические свойства основных групп ветеринарных препаратов
- Правила и требования к хранению и применению лекарственных препаратов ветеринарного направления
- Правила и приемы использования диагностических препаратов
- Методы кастрации животных и родовспоможения животным
- Основы механизмов развития и лечения заболеваний у животных

6. Необходимые навыки

- Определять клиническое состояние животных общими и инструментальными методами
- Пользоваться ветеринарной терапевтической техникой
- Использовать терапевтический и диагностический ветеринарный инструментарий
- Применять ветеринарные фармакологические средства
- Вскрывать трупы животных
- Анализировать и интерпретировать результаты диагностических и терапевтических манипуляций
- Подбирать инструментарий и лекарственные средства для проведения диагностики и терапии животных

7. Необходимые ресурсы

- Средства, медикаменты для проведения работ по выполнению лечебно-диагностических ветеринарных манипуляций
- Оборудования, инвентари для проведения работ по выполнению лечебно-диагностических ветеринарных манипуляций
- Специальная одежда
- Препараты, медикаменты,
- Установки, загоны и другие приспособления для проведения работ по иммунизации животных. Оборудования и средства для стерилизации ветеринарных инструментариев. Документация по оформлению результатов ветеринарно-санитарных мероприятий в установленном порядке.
- Журнал по ТБ.
- Открытые площадки;
- Помещения;

8. Метод проведения обучения

- Демонстрация.
- Лекция.
- Обсуждение
- Электронное обучение.
- Метод проектирования/Ролевая игра
- Практические занятия

9. Метод оценки

- Оценка на основе проектов.
- Тестовые задания.
- Интервью с устным опросом.
- Письменный экзамен.
- Непосредственное наблюдение

Связь результатов обучения с учебными модулями.

<i>Результаты обучения программы</i>	<i>Учебные модули (профессиональный цикл)</i>
РО1 Способен логически строить свою устную и письменную речь на государственном (уровень В1), официальном и одном из иностранных языках на уровне профессионального общения;	
Р02 Способен выявлять, анализировать причинно-следственные связи и закономерности исторического процесса; объяснить место и значение эпоса «Манас» среди шедевров устного народного творчества, эпического наследия человечества;	
РО3 Способен использовать предпринимательские знания и навыки в профессиональной деятельности;	
Р04 Способен применять математические методы для решения профессиональных задач, использовать современные информационно-коммуникационные технологии в профессиональной деятельности;	
ПРО1. Способен проводить постоянный контроль за санитарным и зоогигиеническим состоянием скота и кормов.	УМ1 Ведение постоянного контроля за санитарным и зоогигиеническим состоянием скота и кормов
ПРО2. Способен планировать и проводить ветеринарные и санитарные процедуры для предотвращения риска возникновения болезней животных	УМ2 Диагностика и диспансеризация сельскохозяйственных животных.
ПРО3. Способен проводить планомерные мероприятия по предупреждению болезней у сельскохозяйственных животных.	УМ3 Зоотехнический анализ кормов, подготовка дезинфицирующих препаратов и ветеринарная обработка животных
ПРО4. Способен проводить диагностические и лечебные процедуры	УМ4 Проведение диагностических и лечебных процедур

Приложение 4.

Связь результатов обучения с дисциплинами

Результаты обучения программы	Должен знать	Должен уметь	Общие компетенции (сквозные) Ответственность, самостоятельность, коммуникации	Дисциплины	Учебные модули (профессиональный цикл)
Р01 Способен логически строить свою устную и письменную речь на государственном (уровень В1), официальном и одном из иностранных языках на уровне профессионального общения;					
Р02 Способен выявлять, анализировать причинно-следственные связи и закономерности исторического процесса; объяснять место и значение эпоса «Манас» среди шедевров устного народного творчества, эпического наследия человечества;					

Р03 Способен использовать предпринимательские знания и навыки в профессиональной деятельности					
Р04 Способен применять математические методы для решения профессиональных задач, использовать современные информационно-коммуникационные технологии в профессиональной деятельности;					
ПРО1. Способен проводить постоянный контроль за санитарным и зоогигиеническим состоянием скота и кормов.	К 0101. Знать ветеринарные и санитарные нормативы и зоогигиенические правила в животноводстве К 0102. Знать требования зоогигиенических, ветеринарных и санитарных правил к условиям содержания и ухода за животными.	КО 105. Уметь определять нарушения зоогигиенических нормативов и требований при содержании сельскохозяйственных животных с применением органических, визуальных методов и показаний КО 106. Уметь использовать по	ОК1- уметь организовать собственную деятельность, выбирать методы и способы выполнения профессиональных задач, оценивать их эффективность и качество; ОК4- использовать информационно-коммуникационные технологии в профессиональной	Анатомия животных и физиология с/х животных.; Животноводство и кормление животных; Зоогигиена и ветеринарная санитария; Фармакология и латинский язык; Учебная практика.	УМ1. Ведение постоянного контроля за санитарным и зоогигиеническим состоянием скота и кормов

	К 0103. Знать правила отбора проб кормов, смывов, материалов для лабораторных исследований К 0104. Требования по охране труда	назначению метрологические оборудования для определения показаний микроклимата КО 107. Уметь правильно использовать средства индивидуальной защиты работников, помещений, содержания сельскохозяйственных животных	деятельности; ОК5- уметь работать в команде, эффективно общаться с коллегами, руководством, клиентами.		
ПРО2. Способен проводить диагностику и диспансеризацию животных	К0201. Знать методы и приемы дезинфекции, дезинсекции и дератизации объектов животноводства К0202. Знать методы и приемы стерилизации ветеринарных инструментов К0203. Знать правила, методы и приемы сбора и утилизации биологических	К0206. Уметь пользоваться оборудованием и приборами для санации животноводческих зданий и помещений. К0207. Уметь пользоваться способами, приемами и техническими средствами стерилизации. К0208. Уметь пользоваться	ОК1- уметь организовать собственную деятельность, выбирать методы и способы выполнения профессиональных задач, оценивать их эффективность и качество; ОК3- осуществлять поиск, интерпретацию и использование информации, необходимой для эффективного	Ветеринарная хирургия; Эпизоотология с микробиологией; ; Ветеринарно-санитарная экспертиза; Производственная практика.	УМ2 Диагностика и диспансеризация сельскохозяйственных животных.

	отходов и трупов животных К0204. Знать правила, методы и приемы утилизации отходов ветеринарных препаратов К0205. Знать нормативные и правовые акты в отрасли ветеринарии.	показаниями и инструкциями соблюдения правил безопасности, КО 209. Уметь готовить растворы для применения при проведении ветеринарных и санитарных мероприятий. К0210. Уметь применять и соблюдать нормативные требования в ветеринарной отрасли	выполнения профессиональных задач, профессионального и личностного развития; ОК4- использовать информационно-коммуникационные технологии в профессиональной деятельности;		
ПРОЗ. Способен проводить планомерные мероприятия по зоотехническому анализу кормов и ветеринарной обработке животных	К0301. Знать меры профилактики заболеваний животных различной этиологии К0302. Знать правила применения биологических и противопаразитарных препаратов. КО303. Знать основы полноценного кормления животных и	К0306. Уметь готовить к использованию биопрепараты в соответствии с инструкциями по их применению КО307. Уметь пользоваться техникой постановки аллергических проб К0308. Уметь готовить средства для дезинфекции.	ОК1- уметь организовать собственную деятельность, выбирать методы и способы выполнения профессиональных задач, оценивать их эффективность и качество; ОК2. Уметь управлять собственным личностным и профессиональным развитием,	Патологическая физиология и патологическая анатомия 1 часть; Внутренние незаразные болезни и клиническая диагностика 1 часть; Организация ветеринарного дела; Акушерство,	УМЗ. Зоотехнический анализ кормов и ветеринарная обработка животных

	последствия его несоблюдения К0304. Знать основные нормативные акты в области ветеринарии, действующие на территории Кыргызской Республики К0305. Знать основы ветеринарного делопроизводства, учета и отчетности в ветеринарии	КО 309. Уметь составлять рецепты полнорационных кормосмесей для КРС, определять их питательность.	адаптироваться к изменениям условий труда и технологий в профессиональной деятельности ОК5- уметь работать в команде, эффективно общаться с коллегами, руководством, клиентами;	гинекология и искусственное осеменение сельскохозяйственных животных 1 часть; Квалификационная практика.	
ПРО4. Способен проводить диагностические и лечебные процедур.	К0401. Знать анатомо-топографические характеристики организма животных с учетом видовых особенностей К0402. Знать нормативные данные физиологических показателей у	К0405. Уметь определять клиническое состояние животных общими и инструментальными методами К0406. Уметь использовать терапевтический и диагностический ветеринарный	ОК1- уметь организовать собственную деятельность, выбирать методы и способы выполнения профессиональных задач, оценивать их эффективность и качество; ОК2. Уметь управлять собственным личностным и профессиональным развитием, адаптироваться к изменениям условий	Патологическая физиология и патологическая анатомия 2 часть; Внутренние незаразные болезни и клиническая диагностика 2 часть; Акушерство, гинекология и искусственное осеменение сельскохозяйственных	УМ4 Проведение диагностических и лечебных процедур

	животных К0403. Знать правила и приемы использования диагностических препаратов К0404. Знать основы механизмов развития и течения заболеваний у животных	инструментарий К0407. Уметь подбирать инструментарий и лекарственные средства для проведения диагностики и терапии животных	труда и технологий в профессиональной деятельности	животных 2 часть; Паразитология и инвазионные болезни; Квалификационная практика.	
--	---	---	---	--	--

Матрица результатов обучения по специальности 111201 «Ветеринария»

Результаты обучения	Учебные компоненты																									Усредненный результат обучения по специальности
	Формы контроля качества обучения	Результаты обучения	Результаты обучения	Результаты обучения	Результаты обучения	Результаты обучения	Результаты обучения	Результаты обучения	Результаты обучения	Результаты обучения	Результаты обучения	Результаты обучения	Результаты обучения	Результаты обучения	Результаты обучения	Результаты обучения	Результаты обучения	Результаты обучения	Результаты обучения	Результаты обучения	Результаты обучения	Результаты обучения	Результаты обучения	Результаты обучения	Результаты обучения	
РЦ1																										
РЦ2																										
РЦ3																										
РЦ4																										
УРЦ1																									26	
УРЦ2																									18	
УРЦ3																									36	
УРЦ4																									32	
Итого																									112	

[illegible]

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ
ТАЛАССКИЙ АГРАРНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЙ КОЛЛЕДЖ

«Согласовано»

на заседании ЦК _____
Протокол № ____ от « ____ » ____ 2023г.
Председатель ЦК _____

«Утверждено»

на заседании методического совета
Протокол № ____ от « ____ » ____ 2023г.
Председатель УМС _____

Программа обучения на рабочем месте

Специальность: 111201 «Ветеринария»
Квалификация: Ветеринарный фельдшер
Форма обучения: Очная
Срок обучения: 1 год 10 месяцев

Настоящая программа разработана в рамках проекта МОН КР и АБР «Программа развития сектора: Навыки для инклюзивного роста - Консультации по развитию и управлению системой ПТОО, CS1-QCBS-01-2018». Ответственное лицо со стороны Отдела реализации проекта АБР «Программа развития сектора: Навыки для инклюзивного роста - Консультации по развитию и управлению системой ПТОО, CS1-QCBS-01-2018» -- Боконбаева Жаныл Кулубековна, к.и.н., координатор по обучению на компетентностной основе.

Программа по обучению на рабочем месте составлена в соответствии с Концепцией обучения на рабочем месте в системе профессионального образования КР, утверждённой Приказом МОН КР №4788/1 от 27.07.2023 г., Методическими рекомендациями по разработке и внедрению программ обучения на рабочем месте, утверждёнными Приказом МОН КР №4788/1 от 27.07.2023 г., и на основе образовательной программы на компетентностной основе по специальности 111201 «Ветеринария», квалификация: ветеринарный фельдшер.

Программа обучения на рабочем месте полностью отвечает основным принципам компетентностного подхода, лежащего в основе современных государственных образовательных стандартов профессионального образования КР: единство теории и практики, междисциплинарный, интегрированный подход в основе образовательного процесса, акцент на применении умений и знаний в профессиональной деятельности, что позволит выпускнику успешно работать в избранной сфере деятельности, обладать социально-личностными и профессиональными компетенциями, способствующими его социальной мобильности и устойчивости на рынке труда.

ФИО разработчиков: Джуматаева М.Ө., Сейдибалиева Ч.М., Молдокулова Н.Ж.

Период обучения: 2022-2025 гг.

Формы ОРМ: экскурсии на рабочее место, гостевая лекция, дуальное обучение, мастер-классы на РМ, выездные практические занятия по специальным дисциплинам на РМ, обучение в оборудованных лабораториях, учебная, производственная и квалификационная практика

Содержание

1.	Введение	4
2.	Цель ОРМ	4
3.	Порядок прохождения ОРМ	5
4.	Объем учебной нагрузки и график ОРМ	6
5.	Результаты освоения программы ОРМ	6
6.	Содержание модулей ОРМ	8
7.	Нормы безопасности и охрана труда	11
8.	Правила оценивания и признания результатов обучения обучающихся (по модулям)	11

1. Введение

Обучение на рабочем месте (далее – ОРМ) направлено на приобретение профессиональных знаний и умений (навыков) обучающимися на базе образовательных организаций, а также закрепление необходимых профессиональных знаний и умений (навыков) и приобретение опыта работы на базе предприятий (организаций).

Настоящая программа разработана с целью реализации обучения на рабочем месте в рамках подготовки специалистов в сфере профессионального технического образования и обучения. Программа представляет собой компонент образовательной программы специальности 111201 «Ветеринария».

Нормативной базой настоящей программы являются:

- Профессиональный стандарт ветеринарного фельдшера по специальности 111201 «Ветеринария», группа занятий по ОКЗ 3240 Ветеринарные фельдшеры;
- Образовательная программа по специальности 111201 «Ветеринария»;
- Учебный план среднего профессионального образования по специальности 111201 «Ветеринария».

2. Цель ОРМ

Целью ОРМ является качественное освоение обучающимися общих и профессиональных компетенций по специальности, а также приобретение опыта профессиональной деятельности на базе УПК колледжа и (или) предприятий (организаций) в области ветеринарии, обеспечивающей санитарно-гигиеническое состояние животноводческих и птицеводческих помещений, соблюдение санитарно-гигиенических требований содержания, кормление с/х животных и оформление результатов ветеринарно-санитарных мероприятий согласно инструкции по ветеринарной отчетности.

В процессе достижения цели ОРМ способствует также:

- достижению соответствия ожидания работодателей уровню квалификации выпускников;
- лучшей ориентации обучающихся на рынке профессий и услуг, пониманию, где и как могут быть востребованы конкретные навыки;
- повышению социальной мобильности и профессиональной конкурентоспособности выпускников на рынке труда;
- укреплению практической составляющей, с сохранением при этом уровня теоретической подготовки, приобретению начального практического опыта;
- преодолению гендерных стереотипов в профессиональном образовании;
- развитию социально-личностных, так называемых “мягких” навыков, включая умение работать в коллективе, развитие навыков общения, развитие креативного мышления, развитие критического мышления, самоорганизацию, дисциплину, умение брать на себя ответственность и др.

3. Порядок прохождения ОРМ

В реализации программы ОРМ участвуют 3 стороны: образовательные организации, работодатели и сами обучающиеся:

Рисунок 1. Взаимодействие сторон в реализации программы ОРМ

Сам обучающийся и предприятие в лице наставника должны чётко понимать каких результатов обучения (РО) должен достигнуть обучающийся по итогам прохождения ОРМ. До начала ОРМ образовательная организация проводит вводный инструктаж, где раскрывает цели прохождения ОРМ, РО, основные правила поведения на рабочем месте, способ оценивания по итогам прохождения ОРМ и знакомит с основными организационными моментами, приказом на прохождение ОРМ.

Предприятие при реализации программы ОРМ закрепляет за обучающимся/ группой обучающихся наставника из числа наиболее квалифицированных специалистов (рабочих) для обучения практическим знаниям и приемам в работе. Предприятие предоставляет обучающемуся средства обучения, оборудование, расходные материалы на период прохождения обучения, при необходимости обеспечивает обучающегося во время обучения на предприятии специальной одеждой (формой) по действующим нормативам и обеспечивает безопасные условия прохождения ОРМ для обучающихся на предприятии, отвечающие санитарным правилам, требованиям охраны труда, безопасности жизнедеятельности и пожарной безопасности.

Наставник от предприятия несет ответственность за качество обучения обучающихся в процессе прохождения ОРМ, сопровождает обучающегося на предприятии при осуществлении ОРМ, способствуя повышению уровня профессионального образования и профессиональных навыков обучающихся. Наставник обязан:

- ❖ ознакомить обучающихся с Уставом предприятия, Правилами внутреннего распорядка, санитарными, противопожарными и иными общеобязательными нормами, и правилами поведения в условиях производства на предприятии;
- ❖ проводить обучение обучающихся в соответствии с программой ОРМ, рабочим учебным планом по профессии/специальности, годовым календарным графиком учебного процесса;
- ❖ рационально организовывать труд обучающихся, эффективно использовать оборудование предприятия в процессе ОРМ;
- ❖ соблюдать принципы гендерного равенства и обеспечить равный доступ к обучающим материалам и рабочей среде всем обучающимся;
- ❖ создавать гендерно доброжелательную среду для обучающихся обоих полов;
- ❖ информировать представителя образовательной организации о процессе адаптации обучающихся на производстве, их дисциплине и поведении.

4. Объем учебной нагрузки и график ОРМ

Общая трудоемкость ОРМ составляет 450 часов (15 кредитов). Студенты проходят ОРМ в 3, 4, 5, 6 семестрах.

Курс, семестр	Форма ОРМ	Объём часов (кредитов)	Краткое описание (связь с дисциплиной, УМ)
2 курс, 3 семестр	Экскурсии на рабочее место (фермерские хозяйства), гостевая лекция, дуальное обучение, ЛПЗ в лабораториях колледжа.	2 (60)	Учебная практика УМ1.
2 курс, 4 семестр	Выездные практические занятия на РМ (убойные цеха г. Талас, фермерские хозяйства, Обучение в лаборатории, районные ветеринарные управления).	4 (120)	Производственная практика УМ2.
3 курс, 5 семестр	Выездные практические занятия на РМ (фермерские хозяйства, убойные цеха г. Талас, районные ветеринарные управления)	9 (270)	Квалификационная практика УМ3, УМ4
Всего часов:		450	
В % от общего объёма аудиторных часов по программе:		30%	

Период прохождения видов ОРМ может изменяться в зависимости от потребностей производства и эффективности прохождения практики, как формы ОРМ.

5. Результаты освоения программы ОРМ

Результаты ОРМ включают как профессиональные, как и общие/личностные компетенции. По завершению прохождения программы ОРМ обучающиеся умеют выполнять основные функции, связанные со следующими результатами обучения по специальности 111201 «Ветеринария»:

1. Способен проводить постоянный контроль за санитарным и зоогигиеническим состоянием скота и кормов (ПРО1);
2. Способен планировать и проводить диагностические исследования и диспансеризацию животных (ПРО2);

3. Способен планировать и проводить зоотехнический анализ кормов, ветеринарную обработку животных и готовить дезинфицирующие препараты. (ПРО3);
4. Способен проводить диагностические и лечебные процедуры скота и кормов (ПРО4).

Прохождение программы ОРМ также способствует выработке следующих общих компетенций у обучающихся:

1. Способен ориентироваться в многообразии методов решения стандартных и нестандартных, правильно выстраивать тактику выполнения работы при командном задании, преодолевать трудности и давать оценку и собственным персональным достижениям (ОК1);
2. Способен управлять собственным личностным и профессиональным развитием, адаптироваться к изменениям условий труда и технологий в профессиональной деятельности (ОК2).

6. Содержание ОРМ

Форма ОРМ (практики)	Результаты обучения	Тематическое содержание практики	Часы / Объем нагрузки по темам	Рабочая среда, в том числе необходимое оборудование	К-во кредитов/ часов	Семестр
Зоогигиена и ветеринарная санитария; Анатомия и физиология сельскохозяйственных животных; Учебная практика УМ 1	KO101 KO102 KO103 KO104 KO105 KO106 KO107 OK1 OK4 OK5	1. Ветеринарные и санитарные нормативы и зоогигиенические правила в животноводстве. 2. Анатомо-топографические характеристики организма животных с учетом видовых особенностей.	1. 30 ч 2. 30 ч	Убойный цех	2 (60)	III
Ветеринарная хирургия; Эпизоотология с микробиологией; Ветеринарно-санитарная экспертиза; Производственная практика. УМ 2	KO201 KO202 KO203 KO204 KO205 KO206 KO207 KO208 KO209 KO210 OK1 OK3 OK4	1. Ветеринарные и санитарные нормативы и зоогигиенические правила в животноводстве. 2. Требования зоогигиенических, ветеринарных и санитарных правил к условиям содержания и ухода за животными. 3. Правила отбора проб кормов, смывов, материалов для лабораторных исследований. 4. Нарушения зоогигиенических нормативов и требований при содержании сельскохозяйственных животных с применением органических, визуальных методов и показаний. 5. Оценка рациона кормления для животных различных видов.	1. 10 ч 2. 10 ч 3. 10 ч 4. 10 ч 5. 10 ч 6. 10 ч 7. 10 ч 8. 10 ч 9. 10 ч 10. 10 ч 11. 10 ч 12. 10 ч	Таласский, Бакай-Атинский районные ветеринарные управления Фермерские хозяйства ЛВСЭ	4 (120)	IV

		6. Ветеринарные и санитарные нормативы и зоогигиенические правила в животноводстве. 7. Требования зоогигиенических, ветеринарных и санитарных правил к условиям содержания и ухода за животными. 8. Правила отбора проб кормов, смывов, материалов для лабораторных исследований. 9. Правила и приемы использования диагностических препаратов. 10. Основы механизмов развития и течения заболеваний у животных. 11. Определение клинического состояния животных общими и инструментальными методами. 12. Использование терапевтического и диагностического ветеринарного инструментария.				
Патологическая физиология и патологическая анатомия 1-2-часть; Внутренние незаразные болезни и клиническая диагностика 1-2-часть; Акушерство, гинекология и искусственное	КО301 КО302 КО303 КО304 КО305 КО306 КО307 КО308 КО309 ОК1 ОК2 ОК5 КО401 КО402 КО403 КО 404	1. Методы и приемы дезинфекции, дезинсекции и дератизации объектов животноводства. 2. Меры профилактики заболеваний животных различной этиологии. 3. Основы ветеринарного делопроизводства, учета и отчетности в ветеринарии. 4. Пользование техникой постановки аллергических проб. 5. Подготовка средства для дезинфекции. 6. Правила и приемы использования диагностических препаратов. 7. Подбор инструментария и лекарственных средств для проведения диагностики и терапии животных. 8. Меры профилактики заболеваний животных	1. 15ч 2. 15ч 3. 15ч 4. 15ч 5. 15ч 6. 15ч 7. 15ч 8. 15ч 9. 15ч 10. 15ч 11. 15ч 12. 15ч 13. 15ч 14. 15ч 15. 15ч	Таласский, Бакай-Атинский районные ветеринарные управления Фермерские хозяйства ЛВСЭ	9 (270)	VI

осеменение сельскохозяйстве нных животных 1- 2- часть; Паразитология и инвазионные болезни; Квалификационна я практика УМЗ, УМ 4	КО 405 КО406 КО407 ОК1 ОК2	различной этиологии. 9. Планирование и проведение ветеринарных и санитарных процедур для предотвращения риска возникновения болезней животных 10. Плановые мероприятия по предупреждению болезней у с/х животных 11. Подготовка средства для дезинфекции. 12. Правила и приемы использования диагностических препаратов. 13. Основы механизмов развития и течения заболеваний у животных. 14. Основы полноценного кормления животных и последствия его несоблюдения. 15. Определение клинического состояния животных общими и инструментальными методами. 16. Использование терапевтического и диагностического ветеринарного инструментария. 17. Подбор инструментария и лекарственных средств для проведения диагностики и терапии животных. 18. Профилактические и противоэпизоотические мероприятия в хозяйстве	16. 15.ч 17. 15.ч 18. 15.ч			
---	--	---	----------------------------------	--	--	--

7. Нормы безопасности и охрана труда

Обучающийся, направляемый на практику, как форму ОРМ, должен пройти инструктаж и в учебном заведении, и по месту прохождения практики. Он должен быть осведомлён о:

- роли и обязанности техника в соответствии с Законом Кыргызской Республики от 1 августа 2003 года № 167 «Об охране труда» с поправками, внесенными Законом Кыргызской Республики от 26 июля 2016 года № 142 «О внесении изменений в Закон Кыргызской Республики "Об охране труда"»;
- индивидуальных должностных обязанностях техника (согласно юридическому уведомлению);
- особенностях обеспечения безопасных условий труда в сфере профессиональной деятельности;
- основных нормативных и технических нормативных правовых актах по безопасности труда, производственной санитарии и гигиене, характерных для ветеринарии;
- мерах пожарной безопасности и правилах безопасного поведения при пожарах;
- экологическом риске и ущербе окружающей среде;
- основах организации охраны труда;
- методах и средствах защиты от опасных и вредных производственных факторов;
- основах ветеринарии.

8. Правила оценивания и признания результатов обучения обучающихся

(по модулям)

Методы оценивания релевантны результатам обучения. Достигнутые результаты обучения обучающихся оцениваются практиками – представителями производства. Практикам предоставляются оценочные формы/листы для заполнения, с указанием раздела «обучающийся», оценки по завершению демонстрации результатов обучения заносятся в раздел «оценка» согласно оценочной системе учебного заведения.

Обучающиеся должны заполнять дневник на протяжении всего периода обучения, в котором сформированные компетенции подтверждаются практиками.

Вид практики	ПРО	Метод оценивания	Описание оценки	Оценка (Баллы)
Зоогигиена и ветеринарная санитария; Анатомия и физиология сельскохозяйственных животных; Учебная практика УМ 1	ПРО1	• Интервью (устный опрос); • Демонстрация навыков; • Непосредственное наблюдение	• Будет способен осуществлять постоянный контроль за санитарным и зоогигиеническим состоянием скота и кормов; • Будет способен осуществлять диагностические и лечебные процедуры в	Экзамен, Дневник, Отчет 50-66 – “3” 67-84 – “4” 85-100 – “5”

			отношении скота и кормов.	
Ветеринарная хирургия; Эпизоотология с микробиологией; Ветеринарно-санитарная Экспертиза Производственная практика УМ 2.	ПРО2	● Интервью (устный опрос); ● Демонстрация навыков; ● Непосредственное наблюдение	● Будет способен планировать и проводить диагностические исследования и диспансеризацию животных	Защита, Дневник, Отчет 50-66 – “3” 67-84 – “4” 85-100 – “5”
Патологическая физиология и патологическая анатомия 1-2-часть; Внутренние незаразные болезни и клиническая диагностика 1-2-часть; Акушерство, гинекология и искусственное осеменение сельскохозяйственных животных 1-2- часть; Паразитология и инвазионные болезни Квалификационная практика УМ3; УМ4.	ПРО3 ПРО4	● Интервью (устный опрос); ● Демонстрация навыков; ● Непосредственное наблюдение	● Будет способен планировать и проводить зоотехнический анализ кормов и ветеринарную обработку животных и готовить дезинфицирующие препараты; ● Будет способен планировать и проводить диагностические и лечебные процедуры.	Защита, Дневник, Отчет 50-66 – “3” 67-84 – “4” 85-100 – “5”